



# ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ

## Ζωνικά



ΕΤΟΣ 21ο - ΑΡΙΘ. ΦΥΛΟΥ 90 - ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2014

ΕΚΛΙΜΕΤΑΙ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΡΑΧΟΥΛΙΩΤΩΝ «Ο ΙΤΑΜΟΣ»

Εκδότης σύμφωνα με το Νόμο: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ - Τηλ. 6976777462

### Η ιστορική Ζωοδόχος Πηγή της Ραχούλας Ιστορικό- Κτίτορες- Μορφή- Κατεδάφιση

Όλοι, λίγο ως πολύ, τουλάχιστο όσοι γεννηθήκαμε πριν από το 1940, θυμόμαστε τη παλιά εκκλησία του χωριού μας, τη Ζωοδόχο Πηγή. Ελάχιστοι όμως γνωρίζουν το ιστορικό της κτίσης και τις μετέπειτα περιπέτειες του ναού. Στο άρθρο που ακολουθεί θα αναφερθώ συνοπτικά σε όσα στοιχεία κατόρθωσα να συγκεντρώσω.



Παρέα χωριανών στο δυτικό περιβόλο της παλιάς Ζωοδόχου Πηγής. Διακρίνονται η δυτική και βόρεια πλευρά του ναού και η στέγη.



Τι ήταν η Ζωοδόχος Πηγή και πώς ταυτίστηκε με την Παναγία.

Σε μια εξοχή της Κωνοταντινούπολης, στην περιοχή Μπαλουκλί, υπήρχε μια πηγή που ανάβλυζε ιαματικό νερό, τις θεραπευτικές ιδιότητες του οποίου γνώριζαν μόνο οι περίοικοι, ώσπου κάποτε, γύρω

[Συνέχεια στην 3η σελ.](#)

### Αναμνήσεις από την κατοχή (1941-1944)



Κατοχή, πείνα, ψείρες, φόβος και καταλύματα. Οι άνθρωποι πέθαιναν από την πείνα. Αν κάποιος έβγαινε το πρωί από το σπίτι του και το μεσημέρι δεν γύριζε ήταν πεθαμένος. Τον έπαιρνε το κάρο της Δημαρχίας και τον έθαβε σε ομαδικό τάφο χωρίς να ξέρουν οι δικοί του πού είναι θαμμένοι.

1944 - 1950 ό,τι θυμάμαι

Γράφτηκα στο Γυμνάσιο το 1944. Από τότε

άρχισε το μαρτύριο. Μικρό παιδί και άβγαλτο, δεν ήξερα να κάμω τίποτα. Μόνο αυγά ήξερα να βράζω. Κάθε Τετάρτη μετά το σχολείο περνούσα από την ταβέρνα ο "Ελατος". Αν εκεί υπήρχε ντουρβάς έχει καλώς, αν όχι τότε κάποιος ήρθε από το χωριό. Τα καλύτερα παπούτσια που φορούσαμε όλοι σχεδόν οι μαθητές ήταν τα γουρουνοτσάρουχα. Και επειδή τα φορούσαν όλοι, δεν ντρεπόταν κανείς. Το Σάββατο το απόγευμα βγαίναμε στους στρατώνες. Από εκεί περνούσαν τα φορτηγά που πήγαιναν στη Γούβα για να φορτώσουν πέτρες. Εκεί κοντά στις γραμμές του τρένου



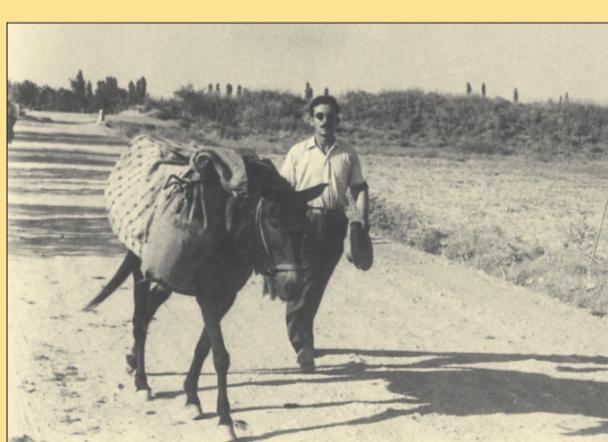
είχε λίγη ανηφόρα. Ο οδηγός έκοβε ταχύτητα για να ελέγξει, αν έρχεται τρένο ή να μας διευκολύνει να σκαρφαλώσουμε στην καρότσα του αυτοκίνητου. Όταν φθάναμε στο Ρούσσο το αυτοκίνητο έστριψε δεξιά για να μπει στο

[Συνέχεια στην 4η σελ.](#)

### Γκέσα και Μάρκος Δυο ζώα του νοικοκυριού μας που διατήρω ζωντανή τη θύμησή τους

Στην απογραφή ανθρώπων, ζώων και κτισμάτων που έγινε το 1940, πριν του ελληνοϊταλικού πολέμου, η Ραχούλα διατήρησε την πρωτιά σε σχέση με τα άλλα χωριά του τέως Δήμου Ιτάμου. Ήρθε πρώτη σε πληθυσμό και κατείχε τον μεγαλύτερο αριθμό υποζυγίων, ήτοι: αλόγων, μουλαριών και γαϊδουριών στο σύνολο.

Το χωριό τότε βρίσκονταν σε μεγάλη πρόσοδο και ακμή. Και τι δεν παρήγαγε αυτό το χωριό. Και του πουλιού το γάλα θα μπορούσε να πει κανείς, κάπως βέβαια υπερβολικά. Σταφύλια, σύκα, καρύδια, κάστανα, κυδώνια, ρόδια, κεράσια και τόσα άλλα. Αφήνω κατά μέρος, τα κτηνοτροφικά προϊόντα όπως κρέας, βούτυρο, τυρί και πολλά άλλα. Στην περίοδο της παραγωγής η αγορά της Καρδίτσας κατακλύζονταν από άφθονα και εκλεκτά προϊόντα, πέρα από τα



Με το Μάρκο για το παζάρι της Καρδίτσας

και σόζυλα στη χειμερινή περίοδο.

Το καλοκαίρι δημιουργούσε πολλή δουλειά το νεροπόριο στο Παλιοζωγόλι που χρειάζονταν εκατοντάδες ζώα για τη μεταφορά

[Συνέχεια στην 5η σελ.](#)

### Τα Κόθρια Ιτάμου και ο καπετάν-Δίπλας

Τα Κόθρια είναι μια μεσοράχη που αρχίζει από την Κούλια του Κάτω Μαχαλά του Παλιοζωγούλιου και φτάνει μέχρι τη Λάκκα του Κούκου, μετά από του Γιώτη. Αυτή η μεσοράχη είναι ανάμεσα στις ρεματιές Πολύκοινο-Τούρλα- Πριόνι-Βασιλικής Βρύση και από τη βόρεια πλευρά, Δρακότρυπα- Φροξιλιά- Δρακόμωλο-Αητοφωλιά- Μπαλτά και Κάτω Μαχαλά. Αυτή η πλευρά στα περισσότερα σημεία της είναι αδιάβατη και απροσπέλαστη.



Γράφει ο Παναγιώτης Κατσιούλας

Στο ύψος της αετοφωλιάς, στη ράχη, είναι ένα ξέφωτο σαν σαμάρι, περίπου εκατό ως εκατόν είκοσι μέτρα. Στο κάτω μέρος της λάκκας είναι ένας λόφος πετρώδης με κασιδάρικα έλατα και κέδρα. Αυτό το μέρος είναι τέλειο καραούλι, που ελέγχει

[Συνέχεια στην 3η σελ.](#)



1. Λάμπρος Γριβέλλας: "Η Ζωοδόχος Πηγή της Ραχούλας" ..... 1-3
2. Παναγιώτης Κατσιούλας: "Τα Κόθρια Ιτάμου και ο καπετάν Δίπλας" ..... 1-3
3. Θωμάς Κιοσας: "Αναμνήσεις από την Κατοχή (1941-1944)" ..... 14
4. Βασιλης Καραγιάννης: "Γκέσα και Μάρκος" ..... 1-5
5. Σούλα Τόσκα-Κάμπα: "Τραγούδια της Ξενιτίας" ..... 2
6. Μάρκος Παπάς: "Το κοκκινέλι" (ποίημα) ..... 2
7. Συνδρομές- Κοινωνικά-Προσφορές- Ανέκδοτα κ.ά. ..... 2
8. Από τον εορτασμό της Ζωοδόχου Πηγής (Φωτογραφίες) ..... 6
9. Λάμπρος Γριβέλλας: "Το Ζωγοπότικο ψωμί" ..... 7
10. Πέτρος Παπαζαρκάδας: "Βίωμα από την Κατοχή" ..... 8
11. Άγγελος Ζαχαρόπουλος: "Το Ηροστράτειο Σύνδρομο" ..... 8-9
12. Dr Δημήτριος Κουνουράς: "Οι χρόνες πηπάτιδες" ..... 9
13. Νικολάου Πολίτη: "Οι παραδόσεις του ελληνικού λαού" ..... 9
14. Τα παρωνύμια των Βιζαντινών Αυτοκρατόρων ..... 10
15. Από τα βότανα του τόπου μας: Μελισσόχορτο ή Βάλσαμο ..... 10
16. Γιατί χάθηκαν τ' αγρίμια από το δάσος ..... 11
17. "Σκοτώνουν τ' άλογα, όταν γεράσουν" ..... 11
18. Αυτοδιοικητικές εκλογές και Ευρωεκλογές ..... 12
19. Παραδοσιακά Τραγούδια της Καρδίτσας και της ευρύτερης περιοχής ..... 12

**Από το βιβλίο της Σουλας Τόσκα-Κάμπα  
"ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΞΕΝΙΤΙΑΣ"**

**Ανάθιμα που φύτιψι...**

Ανάθιμα που φύτιψι του κλήμα στην αυλή μου,  
κι φούντουσι κι άπλουσι κι σκέπασι την πόρτα.  
Κι ιγώ απ' τα ξένα 'ερχουμι, του σπίτι μ' δεν γνουρίζω.  
Τρουύρου γύρου το 'φίρνα, δε μπόρ' να βρω την πόρτα.  
Βλέπου τη μάνα μ' κι έκλιγι, την αδερφή μ' θρηνούσι,  
βλέπου κι τη γυναίκα μου στα μαύρα φουριμένη.  
Θα μι θαρρούν πως πέθανα, πως είμι πιθαμένους.

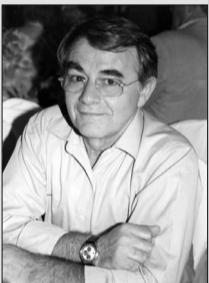


**Τουν ξένου μεσ' τη ξενιτιά...**

Τουν ξένου μεσ' την ξενιτιά, αρρώστια μην του δίνεις.  
Η αρρώστια θέλει στρώματα, θέλει μαξιλαράκια.  
Θέλει της μάνας γόνατα, της αδερφής κουβέντα.  
Θέλει κι απ' τη γυναίκα σου παρηγοριά μιγάλη.  
Τ' ακούσαν τρεις αρχόντισσες κι τρεις αρχουντοπούλις.  
Η μια τουν πήγι κρύο νιρό, η άλλη τουν πήγι μήλα  
κι η τρίτη η μικρότιρη γλυκά τουν κουβεντιάζει.  
-Σήκου ξένι μ', να φας, να πιείς, για να ουρθοπουδήσεις,  
σι καρτίρει η μανούλα σου, σι καρτίρούν δικοί σου.

Από την Αγιά Λάρισας

**Το κοκκινέλι**



Στα φύλα της κληματαριάς ήλιο μαζεύει η χλωροφύλλη κι αυτά με ήλιο και χυμούς φτιάχνουν τροφή για το σταφύλι.

Απ' το σταφύλι το κρασί παίρνοντας το χυμό απ' τη ρώγα, παίρνει μαζί με το χυμό και του καλοκαιριού τη φλόγα.

Γι' αυτό καυχιέται ο παππούς πως πίνει απ' το παλιό βαρέλι, τον ήλιο του καλοκαιριού σ' ένα ποτήρι κοκκινέλι.

**ΜΑΡΚΟΣ ΠΑΠΠΑΣ**

Ο Μάρκος Παππάς είναι συνταξιούχος δάσκαλος και προϊκισμένος ποιητής και συγγραφέας.

**«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»**

**ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ**

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΡΑΧΟΥΛΑΣ

**ΕΚΔΟΤΗΣ**

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ

**ΕΔΡΑ**

ΡΑΧΟΥΛΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ: 4171

**ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:**

Γεώργιος Κατσιούλας τηλ. 6976777462  
Λάμπρος Α. Γριβέλης τηλ. 2441020480  
Βασίλης Χ. Καραγιάννης τηλ. 2441020592

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ**

ΡΑΧΟΥΛΑ 43100 ΚΑΡΔΙΤΣΑ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ  
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

M. Αθεξάνδρου 10 - τηλ. 2441020257

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν  
κατ' ανάγκη τις απόψεις της εφημερίδας

**ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΑ Ζ.Χ.**

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΩΣΤΑΚΟΣ (878)	20
ΒΑΣΙΛΗΣ Ι. ΒΡΕΚΟΣ (879)	10
ΒΑΣΙΛΗΣ ΑΠ. ΓΚΟΡΤΣΑΣ (880)	20
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΤΣΙΜΑΚΗ - ΓΑΛΑΝΗ (881)	20
ΔΑΦΝΗ ΑΝΥΦΑΝΤΗ - ΔΗΜΟΥ (882)	15
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΣ (883)	20
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΣ (884)	30
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΛΑΜΑΡΑ (885)	20
ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΝΤΙΝΟΥ - ΜΕΛΙΣΣΑ (886)	20
ΞΕΝΟΦΩΝ ΖΟΓΛΟΠΙΤΗΣ (887)	70
ΘΕΟΔΩΡΑ ΔΗΜΟΥ - ΣΜΥΡΝΗ (888)	50
ΑΝΤΩΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ (889)	10
ΚΩΣΤΑΣ ΘΕΑΚΟΣ (890)	20
ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΚΑΛΑΜΑΡΑΣ (891)	50
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΡΚΟΝΤΖΕΛΟΣ (893)	20
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ (894)	20
ΒΑΪΟΣ ΘΕΑΚΟΣ (895)	20
ΚΩΣΤΑΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ (900)	10
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΓ. ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ (901)	50
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΤΖΩΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ (902)	20
ΠΑΥΛΟΣ ΤΖΩΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ (904)	50
ΜΑΡΙΑ ΤΖΩΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ (905)	50
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΡΑΠΤΗ - ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ (906)	20
ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΓΚΑ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ (907)	20
ΚΟΜΠΟΥΡΑ ΑΓΛΑΪΑ (908)	40
ΡΑΠΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Φ. (909)	30
ΡΑΠΤΗ ΜΑΡΙΑ Δ. (910)	30
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (911)	30

**ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ**

**Θάνατοι**



**Βασιλική Αρ. Ζαχαρή**

Η Βασιλική Αριστείδου Ζαχαρή, σύζυγος Ιωάννου Φαλκή, ετών 78, απεβίωσε στις 7/4/2014 και κρεπύτηκε στο Βόλο, όπου ζούσε με την οικογένειά της. Η Βασιλική που έζησε τα νεανικά της χρόνια στη Ραχούλα, παντρεύτηκε τον λιμενικό Γιάννη Φαλκή και εκτότε έζησαν στο Βόλο, όπου δημιούργησαν μια εξαιρέτη οικογένεια. Υπήρξε καλή σύζυγος και μητέρα και ανάθεψε τα παιδιά της με θητικές αρχές.



**Θωμάς Κ. Κουμπούρας**

Ο Θωμάς Κων/νου Κουμπούρας, ετών 87, απεβίωσε στις 25 Απριλίου 2014. Έντιμος και καλός οικογενειάρχης, αποκατέστησε τις δύο θυγατέρες του και χάρηκε εγγόνια. Ο Θωμάς ήταν ο πολυτεχνής του χωριού, υδραυλικός, χτίστης, σοβατζής και ότι άλλο χρειαζόταν το χωριό. Καλόκαρδος, εξυπηρετούσε τους πάντες και ήταν πολύ αγαπητός.



**Λάμπρος Κ. Κορκόντζελος**

Ο Λάμπρος Κ. Κορκόντζελος, ετών 84 απεβίωσε στις 13 Μαρτίου 2014. Επί πολλά χρόνια μετανάστης στη Γερμανία, ο Λάμπρος έζησε με αξιοπρέπεια με τη σύζυγό του Μαλάμω και αξιώθηκε να δει αποκατεστημένες τις δύο θυγατέρες του και να χαρεί εγγόνια.

**Φωτεινή Κ. Κορκόντζελου**

Η Φωτεινή (Φώτω) Κ. Κορκόντζελου, ετών 80, απεβίωσε στο χωριό, στο οποίο ζούσε με την οικογένειά της. Καταγόμενη από φτωχή οικογένεια, αναγκάστηκε, όπως και πολλές άλλες κοπέλες του χωριού, να παντρευτεί στα ξένα, όπου και δημιούργησε οικογένεια. Δυστυχώς, δεν βρέθηκε φωτογραφία της.

**Φανή συζ. Φώτη Τσιούκη**

Η Φανή Τσιούκη, σύζυγος του Φώτη Τσιούκη, ετών 89, απεβίωσε στις 3 Απριλίου 2014 στο Καρπενήσι, όπου τα τελευταία χρόνια ζούσαν με το σύζυγό της Φώτη, κοντά στην οικογένεια της θυγατέρας της. Υπήρξε καλή σύζυγος και στοργική μητέρα και ανάθεψε τα δύο παιδιά της με σωστές αρχές. Ήταν μία από τις δυναμικότερες γυναίκες του χωριού μας. Δεν βρέθηκε φωτογραφία.

**Επί του πιεστηρίου**

Πληροφορθήθηκε ότι στις 3 Ιουνίου 2014 απεβίωσε ο Δημήτριος Κελεπούρης, ετών 78. Περισσότερα στο επόμενο φύλλο.

**ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟΝ Μ. Σ. ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΑΓΑΠΗΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ**

1. Ο Κώστας Μπούτλας πρόσφερε στο Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των 50 ευρώ στη μνήμη της κόρης του Ευαγγελίας. (892)

2. Ο Αθανάσιος Κωτούλας και η Σαββούλα Κορκόντζελου πρόσφεραν στο Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των 50 ευρώ στη μνήμη των γονέων τους Λάμπρου και Μαλάμως. (896)

3. Η οικογ. Γεωργίου Τζανιδάκη πρόσφερε στο Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των 20 ευρώ στη μνήμη της Βασιλικής Φαλκή το γένος Αριστ. Ζαχαρή. (897)

4. Ο Αριστείδης Αν. Ζαχαρής πρόσφερε στο Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των 20 ευρώ στη μνήμη της Βασιλικής Φαλκή το γένος Αριστ. Ζαχαρή. (898)

5. Ο Αναστάσιος Ζαχαρής (ιερέας) πρόσφερε στο Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των 20 ευρώ στη μνήμη της αδελφής του Βασιλικής Φαλκή το γένος Αριστ. Ζαχαρή. (899)

6. Η Βικτώρια Μπέλλου πρόσφερε στο Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των 50 ευρώ στη μνήμη του συζύγου της Θωμά Μπέλλου. (903)

**Μας το έστειλε ο εκδότης του ΘΗΜ, Κώστας Σπανός**

**Προς τα Μέλη του Συλλόγου και τους Συνδρομητές της εφημερίδας Ζ.Χ.**

Αγαπητοί συγχωριανοί και φίλοι του χωριού μας,

Τα μοναδικά έσοδα του Συλλόγ

## Η ιστορική Ζωοδόχος Πηγή της Ραχούλας

Συνέχεια από τη σελ. 1

στα 460 μ.Χ., έτυχε να περάσει από εκεί ένας στρατιώτης, ονόματι Λέων, που χρησιμοποίησε το ιαματικό νερό και το έκαψε γνωστό στους αυτοκρατορικούς κύκλους. Όπως είναι γνωστό, τη θεραπευτική ιδιότητα όλων αυτών των πηγών, ο λαός την απέδιδε και εξακολουθεί να την αποδίδει στην επέμβαση της Παναγίας, που θεωρείται η μόνη θαυματουργή. Απόδειξη αυτού είναι ότι τις ιαματικές πηγές, όπως εκείνη που υπάρχει στην κεφαλή του χωριού μας -και όχι μόνο αυτή- τις ονομάζει "αγιασματάκια".

Για την αποκάλυψη του αγιάσματος υπάρχουν δυο εκδοχές: Η πρώτη, που εξιστορεί ο **Νικηφόρος Κάλλιστος** (Λόγιος κληρικός του 14ου αι.), αναφέρει ότι ο μετέπειτα Αυτοκράτορας **Λέων ο Θράξ** ή Λέων ο Μέγας (457-474 μ.Χ.), όταν ερχόταν ως απλός στρατιώτης στην Κωνσταντινούπολη, συνάντησε στη "Χρυσή Πύλη" έναν τυφλό που του ζήτησε νερό. Ψάχνοντας για νερό, μια φωνή του υπέδειξε την πηγή. Όταν ο τυφλός ήπιε και έβρεξε με το λασπώδες νερό τα μάτια του, θεραπεύτηκε. Όταν αργότερα ο Λέων έγινε αυτοκράτορας, του είπε η προφητική φωνή, πως θα έπρεπε να χτίσει δίπλα στην πηγή μια Εκκλησία. Πράγματι ο Λέων έκτισε μια μεγαλοπρεπή εκκλησία προς τιμήν της Θεοτόκου στο χώρο εκείνο, τον οποίο και ονόμασε "Πηγή". Ο Κάλλιστος περιγράφει τη μεγάλη αυτή Εκκλησία με πολλές λεπτομέρειες, αν και η περιγραφή ταιριάζει περισσότερο στο οικοδόμημα του Ιουστινιανού. Ιστορικά πάντως είναι εξακριβωμένο, ότι το 536 μ.Χ. στη Σύνοδο της Κωνσταντινουπόλεως, υπό τον πατριάρχη Μηνά, λαμβάνει μέρος και ο Ζήνων, ηγούμενος "του Οίκου της αγίας ενδόξου Παρθένου και Θεοτόκου Μαρίας εν τη Πηγῇ".

Η δεύτερη εκδοχή, που εξιστορεί ο ιστορικός **Προκόπιος** (500-565 μ.Χ.), τοποθετείται στις αρχές του δου αιώνα και αναφέρεται στον **Ιουστινιανό**. Ο Ιουστινιανός κυνηγούσε σ' ένα θαυμάσιο τοπίο με πολύ πράσινο, νερά και δένδρα. Εκεί, σαν σε οράμα, είδε ένα μικρό παρεκκλήσι, πλήθος λαού και έναν ιερέα μπροστά σε μια πηγή. "Είναι η πηγή των θαυμάτων" του είπαν. Και έχτισε εκεί μοναστήρι με υλικά που περίσσεψαν από την Αγιά Σοφιά. Η δεύτερη εκδοχή ίσως αναφέρεται σε μεταγενέστερη εποχή, διότι ο ναός εκείνος είχε πολλές περιπέτειες. Καταστράφηκε και ξαναχτίστηκε πολλές φορές.

Κατά την Άλωση της Κωνσταντινούπολης ο ναός καταστράφηκε και το αγίασμα καλύφθηκε. Αργότερα όμως επιτράπηκε στους χριστιανούς να αποκαλύψουν το αγίασμα και να επανιδρύσουν μικρό προσκύνημα. Το 1732 οι Αρμένιοι προσπάθησαν να υφαρπάξουν το προσκύνημα, πλην όμως οι Έλληνες χριστιανοί διέσωσαν το δικαίωμα της κατοχής τους. Το 1825 καταστράφηκε από τους γενίτσαρους και το 1827 ανευρέθηκε η Ιερά εικόνα της Θεοτόκου εικονιζόμενη επάνω από τη Ζωοδόχη Πηγή. Μετά απ' αυτό, το 1830 ο Σουλτάνος επέτρεψε την νέα ανοικοδόμηση (5η φορά) του Ναού, όπως σήμερα διασώζεται, επί Οικουμενικού Πατριάρχη Κωνσταντίου Α', όπου και εγκαινιάσθηκε μετά από πέντε χρόνια.

### Χριστιανική παράδοση

Το όνομα Μπαλουκλί προέρχεται από την Τουρκική λέξη "balık" (ψάρι) και προφέρεται περίπου μπαλούκ που σημαίνει "των ψαριών" ή "με τα ψάρια", πιθανότατα γιατί υπάρχουν ψάρια στα νερά της περιοχής. Στη μονή του Μπαλουκλί υπάρχει θρύλος για την Άλωση της Πόλης, ο οποίος περιγράφεται ποιητικά από τον **Γεώργιο Βιζυηνό**:

Σαράντα μέρες πολεμά ο Μωχαμέτ να πάρει την Πόλη την μεγάλη.

Σαράντα μέρες έκαμεν ο γούμενος το ψάρι στα χεύλη του να βάλει.

Απ' τες σαράντα κι ύστερα, πεθύμησε να φάγει τηγανισμένο ψάρι.

-Αν μας φυλάγει η Παναγιά καθώς μας εφυλάγει, την Πόλη ποιος θα πάρει;

Ρίχνει τα δίχτυα στον γιαλό, τρία ψαράκια πιάνει, -Θεός να τα βλογήσει!

Το λάδι βάζει στην φωτιά μες στ' αργυρό τηγάνι, για να τα τηγανίσει.

Τα τηγανίζει από την μια, και πά' να τα γυρίσει κι από το άλλο μέρος.

Ο παραγός του βιαστικά πετά να του μιλήσει, και τά 'χασεν ο γέρος!

-Μην τηγανίζεις, γέροντα, και μόσχισε το ψάρι στην Πόλη την μεγάλη!

Την Πόλη την εξακουστή οι Τούρκοι έχουν πάρει, μας κόβουν το κεφάλι!

-Στην Πόλη Τούρκου δεν πατούν κι Αγαρηνού ποδάρι! με φαίνεται σαν ψεύμα!

Μ' αν είν' αλήθεια το κακό, να σηκωθούν τα ψάρια να πέσουν μες στο ρεύμα!

Ακόμ' ο λόγος βάσταγε, τα ψάρια' απ' το τηγάνι, την μια μεριά ψημένα, πηδήξανε κι επέσανε στης λίμνης την λεκάνη, γερά, ζωντανεμένα.

Ακόμ' ώς τώρα πλέουνε, κόκκιν' από το μέρος, όπου τα είχε ψήσει.

Φυλάγουν το Βυζάντιο ν' αναστηθεί κι ο γέρος να τ' αποτηγανίσει...

### Οι κτίρες της Ζωοδόχου Πηγής Ραχούλας

Σύμφωνα με την εγχάρακτη επιγραφή που υπήρχε στην είσοδο της παλαιάς Ζωοδόχου Πηγής της Ραχούλας, ο ναός αποπερατώθηκε το έτος 1852, έτους που συμπίπτει περίπου με τη μεταφορά του χωριού από το Παλιοζωγόποι στη σημερινή θέση του. Την εποχή αυτή, με σουλτανικό φιρμάνι (Χάτι Σερίφ/1839) εφαρμόσθηκε το "τανζιμάτ= μεταρρύθμιση" με το οποίο δόθηκαν περισσότερες ελευθερίες στους χριστιανούς υπηκόους της οθωμανικής αυτοκρατορίας και, μεταξύ άλλων, τους επιπράπηκε να ανεγέρουν ναούς. Τότε χτίστηκαν πολλές εκκλησίες και στην περιοχή μας με χαρακτηριστικά δείγματα στο Ζωγλόπι και στη Σέκλιζα. Η τελευταία -προς τιμήν της διέσωσε ανέπαφο σχεδόν το ναό του Αγίου Αθανασίου, ο οποίος είναι πανομοιότυπος με την δική μας παλιά εκκλησία, ίσως κατά τι μικρότερος.

Σύμφωνα με την παράδοση -δεν υπάρχουν γραπτά στοιχεία- ο ναός χτίστηκε με χρήματα που προέρχονταν από την εκποίηση κτίσματος (χάνι) Ζωγλοπίτη μετανάστη στην Κων/πολη. Υπάρχουν δύο στοιχεία που ενισχύουν αυτή την υπόθεση: Το πρώτο είναι η αποκάλυψη ότι στην Κων/πολη υπήρχε πολυπληθής Ζωγλοπίτικη παροικία (Λάμπρου Γριβέλλα: "Ζωγλοπίτικα Χρονικά" φύλλα 58/2006, 59/2006, 71/2009 και "Καρδιτσιώτικα Χρονικά" τ. 2009). Το δεύτερο είναι η ονοματοδοσία του ναού, η οποία υποθέτω ότι περιλαμβανόταν ως όρος του διαθέτη κτίτορα. Στην περιοχή μας εκείνη την εποχή σε πολύ λίγους ήταν γνωστή η Ζωοδόχη Πηγή της Κων/πολης και είναι απιθανό να δόθηκε η ονομασία από τους τότε Ζωγλοπίτες. Απεναντίας οι χριστιανοί της Κωνσταντινούπολης ευλαβούνταν και προσκυνούσαν το ναό της Παναγίας Ζωοδόχου Πηγής του Μπαλουκλί και χρησιμοποιούσαν το αγίασμα. Το γεγονός αυτό μας επιτρέπει να υποθέσουμε ότι κάποιος ευσεβής Ζωγλοπίτης μετανάστης στην Κων/πολή - δυστυχώς δεν διασώθηκε το όνομά του- θέλησε να χτιστεί και στην πατρίδα του φερώνυμος ναός και διέθεσε γι' αυτόν το σκοπό μέρος ή το όλον της περιουσίας του. Ο ναός ήταν ρυθμού "Βασιλικής", μονόκλιτος, με λιθοδομή και κεραμοσκεπής. Περιγράφεται εκτενώς σε άρθρο του Βασίλη Καραγιάνη στο βιβλίο "Η Ραχούλα".

### Η κατεδάφιση του ναού

Οι παλαιοί ναοί αποτελούν μνημεία της θρησκευτικής κληρονομιάς μας και όχι μόνο δεν κατεδαφίζονται, αλλά συντηρούνται για να παραμένουν στον αιώνα, δείγματα της ιστορικής πορείας του λαού μας. Αυτό συμβαίνει παντού και η περίπτωση της Ραχούλας είναι σπάνια, αν όχι μοναδική. Το 1952- εκατό χρόνια μετά τη ανέγερση του ναού κατεδαφίστηκε για να κτισθεί στη θέση του η νέα εκκλησία, με την ίδια ονομασία. Για την κατεδάφιση της παλιάς εκκλησίας προβλήθηκε ο λόγος ότι δεν υπήρχε καταλληλότερος χώρος για την ανέγερση του νέου ναού. Η αλήθεια είναι ότι μόνος πραγματικός λόγος είναι η άγνοια των προγόνων μας για την ιστορική αξία των παλαιών εκκλησιών.

## Για να δοξαστεί το Μαστρογιάννη!

(Από το περιοδικό "αμάραντος", τεύχος 62, Ανοιξη 2014)

Σύμφωνα με την εφημερίδα "ΑΛΗΘΕΙΑ" της 24-4-1906 ο δικηγόρος Σ. Αγραφιώτης εξεφώνησε προεκλογικό λόγο την ημέρα του Ευαγγελισμού, παραμονή των δημοτικών εκλογών "en των νάρθηκι της εκκλησίας εν Μαστρογιάννη". Στην ομιλία του εκείνη ο Σ. (μάλλον Σταύρος) **Αγραφιώτης** προσπάθησε να πείσει τους χωριανούς του Μαστρογιαννίτες ότι έχουν καθήκον και συμφέρον να τον ψηφίσουν. Για να προκαλέσει μάλιστα τη ζήλεια τους, ανέφερε ότι "en των Ζωγλόπιον πάντοτε δοξάζηται, διότι έχει τους Ζωγλοπίτας, τον Δήμαρχον Γεώργιον και τον Παυσανίαν υποψήφιο

## Τα Κόθρια Ιτάμου και ο καπετάν-Δίπλας

*Συνέχεια από τη σελ. 1*

όλη την περιοχή. Από τη βόρεια πλευρά, μετά από τριάντα μέτρα περίπου από την κορυφή του λόφου, είναι ένα μονοπάτι για κατσίκες και τσοπάνηδες που γνωρίζουν το έδαφος. Από το κάτω μέρος το μονοπατιού είναι γκρεμός, περίπου διακόσια μέτρα και πλέον. Λένε ότι αυτό το μονοπάτι του λόφου, πολύ παλιά, έγινε ο τάφος πολλών Τούρκων σε μια και μοναδική μάχη που έγινε στα Κόθρια Ιτάμου. Μετά από εκείνη την πανωλεθρία που έπαθαν οι Τούρκοι δεν τόλμησαν να επιτεθούν σ' αυτή περιοχή.

Για τους διερχόμενους κλέφτες που έρχονταν από τις περιοχές Τρικάλων, Ιωαννίνων και Αγράφων και κατευθύνονταν προς Σαραντάπορο, Φουρνά, Καρπενήσι και Μαστρογιάννη, Καπροβούνι, Βουλγάρα και Ρεντίνα και αντιστρόφως, ο πιο ασφαλής σταθμός για ξεκούραση, ύπνο και ό,τι άλλο, ήταν η περιοχή αυτή στα Κόθρια. Λένε ότι από τα Κόθρια έχουν περάσει πολλοί καπεταναίοι με τα παλικάρια τους: ο Κατσαντώνης, ο Δίπλας, ο Σπανός, ο Καραϊσκάκης και πολλοί άλλοι.

Μια μέρα βρέθηκε στην περιοχή ο καπεταν-Δίπλας με αρκετά παλικάρια, μετά από μακρά πορεία, ταλαιπωρία και πείνα και κάθισαν εκεί να ξεκουραστούν και να φάνε. Είχαν μαζί τους ένα αρνί και, αφού το έσφαξαν, το σούβλισαν και το έβαλαν να ψηθεί. Όταν το αρνί άρχισε να ροδίζει, οι πεινασμένοι κλέφτες με τα μαχαίρια τους έκοβαν κομμάτια και τα έτρωγαν. Ο Δίπλας τους μάλωσε λέγοντάς τους να το αφήσουν να ψηθεί και μετά να το φάνε, εκείνοι όμως δεν πειθάρχησαν. Τότε ο καπετάνιος τους πρόσταξε να κάμουν στην άκρη, πήγε επάνω από το αρνί, το κατούρησε και πρόσταξε τους κλέφτες να τον ακολουθήσουν, πράγμα που έγινε.

Στην τοποθεσία αυτή λένε ότι οι κλέφτες, εκτός από λημέρι, ξεκούραση και ύπνο, το είχαν και εκπαιδευτήριο. Εκεί γυμνάζονταν, έριχναν στο λιθάρι, έκαναν ελεύθερη πάλη, γυμνάζονταν στη σκοποβολή με τα καριοφίλια τους. Γυμνάζονταν επίσης στο χειρισμό του γιαταγανιού, κρεμώντας ένα δέρμα κατσικιού, το οποίο, αν το γιαταγάνι ήταν κοφτερό, το έκοβε με τη πρώτη. Αν όχι, τότε ο καπετάνιος τους έστελνε στη ρεματιά, στο Πριόνι. Εκεί σ' αυτή την τοποθεσία, είναι μια μεγάλη πέτρα που έχει το σχήμα καμπούρας καμήλας και εκεί τροχίζαν τα γιαταγάνια και τα μαχαίρια. Τα καλοκαίρια που ήμασταν στου Γιώτη, σ' αυτή την πέτρα πηγαίναμε και τροχίζαμε τσεκούρια, μαχαίρια και μπατάδες. Στο σημείο που έψηναν οι κλέφτες τα αρνιά, είναι ένα μέρος, σαν μια μεγάλη σκάφη, στο οποίο ύστερα από τόσα χρόνια, ακόμα δεν φυτρώνει χορτάρι!

Άλλοι λένε ότι στο μέρος εκείνο που έψηναν οι κλέφτες τα αρνιά, έστηναν και οι νεράιδες το χορό, γι' αυτό εμείς οι μικροί, όταν πηγαίναμε εκεί, δεν τολμούσαμε να πλησιάσουμε, μην πάθουμε κακό? έτσι μας έλεγαν οι μεγάλοι.-

## Το ΕΜΕΙΣ, που δεν αποχτήσαμε ποτέ

Όπως το οραματίστηκε ο στρατηγός Γιάννης Μακρυγιάννης στα απομνημονεύματά του

"...Γράφουν σοφοί άντρες πολλοί, γράφουν τυπογράφοι ντόπιοι και ξένοι διαβασμένοι για την Ελλάδα -ένα πράμα μόνον με παρακίνησε κι εμένα να γράψω, ότι τούτην την πατρίδα την έχομεν όλοι μαζί και σοφοί κι αμαθείς και πλούσιοι και φτωχοί και πολιτικοί και στρατιωτικοί και οι πλέον μικρότεροι άνθρωποι όσοι αγωνιστήκαμεν, αναλόγως ο καθείς, έχομεν να ζήσομεν εδώ. Το λοιπόν δουλέψαμεν όλοι μαζί, να την φυλάμεν κι όλοι μαζί και να μην λέγει ούτε ο δυνατός "εγώ", ούτε ο αδύνατος. Ξέρετε πότε να λέγει ο καθείς "εγώ"; Όταν αγωνιστεί μόνος του και φκιάσει ή χαλάσει, να λέγει εγώ· όταν όμως αγωνίζονται πολλοί και φκιάνουν, τότε να λένε "εμείς". Είμαστε εις το "εμείς" και όχι εις το "εγώ". Και εις το εξής να μάθομεν γνώση, αν θέλομεν να φκιάσομεν χωριόν, να ζήσομεν όλοι μαζί. Έγραψα γυμνή την αλήθεια, να ιδούνε όλοι οι Έλληνες ν' αγωνίζονται δια την πατρίδα τους, δια την θρησκεία τους, να ιδούνε και τα παιδιά μου και να λένε: "Έχομεν αγώνες πατρικούς, έχομεν θυσίες", αν είναι αγώνες και θυσίες. Και να μπαίνουν σε φιλοτιμίαν και να εργάζονται εις το καλό της πατρίδας τους, της θρησκείας και της κοινωνίας.

Στρατηγός Μακρυγιάννης (1794-1864)



χωματόδρομο και πάλι έκοβε ταχύτητα. Τότε εμείς πηδούσαμε και συνεχίζαμε το δρόμο με τα πόδια. Την Δευτέρα το πρωί φορτωμένοι ψωμί για μια εβδομάδα, αυγά, τυρί, ξινοτύρι και καμιά λαχανόπιτα ξεκινούσαμε νύχτα από το χωριό, να προλάβουμε να πάμε και στο Γυμνάσιο.

Αν ήταν μαζί μας και ο μακαρίτης Γιώργος Ντόλκερας, όταν φθάναμε στο Χάνι στρίβαμε δεξιά, και από εκεί που είχε την καλύβα του ο Κώστας Τσιούκης, φωνάζαμε το Θωμά Δερματά και όλοι μαζί συνεχίζαμε το δρομολόγιο.

Στη Σέκλιζα κάναμε τόση φασαρία που μας ορμούσαν τα σκυλιά και επειδή είχαμε πάντα μαζί μας και από έναν λούρο βγαλμένο από τους κήπους στη Λούτσα, τα δέρναμε και αναγκάζονταν οι Σεκλιζώτες να ανάβουν τις λάμπες για να δούνε τι συμβαίνει.

Λίγο παρακάτω από του Κουκουζίκη το μύλο είχε μαγαζί ο Θωμάς Μάης. Από την τουλούμπα του βγάζαμε νερό, και αφού πλενόμασταν, συνεχίζαμε το δρόμο μας. Κάθε πρωί κόβαμε μια φέτα ψωμί, το βρέχαμε και το πασπαλίζαμε με ζάχαρη. Αυτό ήταν το πρωινό μας. Όταν είχαμε γυμναστική και ο γυμναστής έδινε το παράγγελμα "τροχάδην" οι μισοί πέφταμε κάτω από την εξαντληση. Το μεσημέρι τρώγαμε μπόλικο ψωμί, αυγό, λίγη πίτα, ενώ το βράδυ στη σουπιέρα λιώναμε ξινοτύρι, ρίχναμε μέσα ψωμί και το τρώγαμε.

Μια φορά θυμάμαι, ανεβήκαμε στην καρότσα του φορτηγού και ο οδηγός για να μας τιμωρήσει δεν έκοψε ταχύτητα, μας πήγε στο ποτάμι, έκανε ανατροπή και μας έριξε στο νερό. Δεν ήταν πολύ, αλλά ήταν κρύο.

Από εκεί μέσα από τα χωράφια βγήκαμε στις Αμυγδαλές του Τσικρίκα. Μια άλλη φορά, όταν φθάσαμε στην Καραβίδα μπήκαμε στο αυλάκι που ποτίζουν τα κήπα. Στη Λούτσα είχε περιβόλι με μηλιές ο Χρήστος Γρυμπογιάννης. Εμείς κόψαμε μήλα, τα ψευτοπλύναμε στο βρόμικο νερό του αυλακιού και τα φάγαμε.

Φθάσαμε στο χωριό και τότε το δηλητήριο που φάγαμε μαζί με τα μήλα μας πείραξε και όλοι κάναμε εμετό. Η μανιά μου φοβήθηκε και πήγε στο συνταξιούχο δάσκαλο Μήτσο Νάκο και τον παρακάλεσε να 'ρθει στο σπίτι. Η μανιά μου έπιασε μια κότα, έβγαλε ένα φτερό και μ' αυτό μας γαρλάγαγε στο λαιμό. Ουά! άκουγες και γέμισε η αυλή ξεράσματα. Μετά μας έδωσε λίγο χλιαρό νερό να ξεπλύνουμε το στόμα μας. Τώρα να φάτε κάτι ελαφρύ και άλλη φορά να προσέχετε, μας είπε ο Νάκος και έφυγε.

Μια άλλη φορά στα ρουσσιώτικα αμπέλια συναντήσαμε 3 κυνηγούς. "Μη πάτε δημοσιά, μας είπαν, γιατί στο χωριό είναι μαϊμάνηδες (παρακρατικοί). Να πάτε, από το χαντάκι!". Πραγματικά μπήκαμε στο χαντάκι που ήταν όλο γαϊδουράκαθα και ώσπου να βγούμε στου Κουκουζίκη, τα πόδια μας ήταν καταματωμένα. Πλυθήκαμε στην γνωστή τουλούμπα και συνεχίσαμε το δρόμο μας. Στις αποκριές του 1947 πήγαμε στο χωριό, αλλά η οργάνωση δεν μας άφηνε να γυρίσουμε στην πόλη. Μαθήτες από το Παλιούρι, και τη Δαφνοσπηλιά πέρασαν από το χωριό και πήγαν στο αρχηγείο των ανταρτών και πήραν άδεια και έτσι επέστρεψαν στο Γυμνάσιο.

Η μάνα μου όμως κατάλαβε ότι κάτι δεν πάει καλά και κάθε φορά που έρχονταν στην πόλη έφερνε μια βελέντζα, δύο κουβέρτες και ότι άλλο μπορούσε. Ακόμα και τη ραπτομηχανή (προίκα της) την κατέβασε στην πόλη. Το γιούκο τον έκρυψε στο σπίτι μιας μακρινής συγγένεισσας. Το 1947, το χωριό εκκενώθηκε για λίγες μέρες. Λίγο αργότερα όμως μεταφερθήκαμε στο Νταούτι, στο ποτάμι. Κάποτε έπιασε βροχή, το ποτάμι κατέβασε πολύ νερό, ευτυχώς κάποιος φώναξε και γλυτώσαμε. Το νερό όμως πήρε πολλά πράγματα. Μετά απ' αυτό μας πήγαν στο Μπραΐμ. Τρεις οικογένειες σ' ένα δωμάτιο. Αφού πέρασε το καλοκαίρι, κατεβήκαμε στην πόλη. Πηγάνιαμε στην Παπαράντζα και βοτανίζαμε ξένα χωράφια. Τα χόρτα τα ξεράνιαμε για να ταΐσουμε τα ζώα. Το '48 οι αντάρτες χτύπησαν την πόλη. Τότε αποφασίστηκε να περιφράξουν την πόλη. Εκεί δούλεψα λίγες μέρες. Ή ζωή δύσκολη, περιμέναμε να μας ειδοποιήσουν να πάμε στην αποθήκη να πάρουμε ρούχα, τρόφιμα, κουβέρτες και ότι άλλο είχε να μας δώσει η ΟΥΝΡΑ. Το '49, μπροστά από τα Χριστούγεννα, γυρίσαμε στο χωριό. Τα σπίτια κατεστραμμένα, τα χωράφια άσπαρτα, τα αμπέλια ακλάδευτα, χωρίς ζώα, και πάλι υποφέραμε. Τότε η ΟΥΝΡΑ έδωσε ζώα και σπόρους, εργαλεία και άρχισε πάλι το χωριό να ζωντανεύει. Τα λαθραία στις δόξες τους. Όσοι μπορούσαν, έκοβαν, έρχονταν και τα πούλαγαν στον κάμπο. Από το 1952 και μετά απαγορεύόταν η υλοτόμηση. Το δασαρχείο κυνηγούσε τους λαθροϋλοτόμους. Σιγά σιγά σταμάτησε η μεταφορά των λαθραίων και η κοπή καυσοξύλων.

## Γκέσα και Μάρκος

Συνέχεια από τη σελ. 1

της ξυλείας. Έτσι η Ραχούλα εκ των πραγμάτων διατηρούσε μεγάλο αριθμό υποζυγίων για την εκτέλεση όλων αυτών των γεωργικών εργασιών. Κατά συνέπεια στο χωριό μας κάθε σπίτι είχε οπωσδήποτε ένα μεγάλο ζώο και μερικά σπίτια είχαν και δύο.

Οι άνθρωποι τα αγαπούσαν πολύ τα ζώα τους και ιδίως τα μεγάλα που ήταν για φόρτωμα, για όργωμα και για άλλες δουλειές. Τα θεωρούσαν ισάξια μέλη του σπιτιού και εάν ένα από αυτά χάνονταν το θρηνούσε η οικογένεια σα νεκρό του σπιτιού. Χωρίς το υποζύγιο δεν έκανε ρούπι το πρώι η οικογένεια για να πάει σε αγροτικές δουλειές. Θυμάμαι τον πατέρα μου που δεν κοιμάταν το βράδυ εάν προηγουμένως δεν ήταν σύγουρος ότι το ζώο που ήταν στο παχνί ήταν καλά. Κάποιος έπρεπε να κατεβεί στο κατώ από τη μέση σκάλα για να δει ότι τα ζώα ήταν καλά. Εάν ο κύπρος από το μουλάρι δεν βροντούσε, μας έβαζε σε ανησυχία και έπρεπε κάποιος να κοιτάξει τι συμβαίνει.

Στο σπίτι μας είχαμε και εμείς προπολεμικά ένα αξέιδιο μουλάρι που το λέγαμε γκέσα. Ήταν νέο στην ήλικια, ψηλό με γερά δεσμίματα, σήκωνε μεγάλο φορτίο 100-120 οκάδων ήταν ήσυχο, ήρεμο και στην περιπατησιά του σβέλτο. Ο πατέρας μου το καμάρωνε και με λόγια προσπαθούσε να εκφράσει την αγάπη του. Το πρώι όταν το ετοίμαζε για τη δουλειά και του έβαζε το καταρσάκι πριν το σαμάρωμα του έλεγε και ένα ποίμα με βροντώδη φωνή: "Κερατά Δερβίς Άλη...". Αφού έκανε όλες τις ενέργειες για ένα σωστό και ασφαλές σαμάρωμα τακτοποιώντας και δένοντας καλά την ίγκλα, με ένα δυνατό πήδημα βρίσκονταν καβάλα στο ζώο και ξεκινούσε για τη δουλειά.

Μεγάλο χαβά και πλάκα είχε το πετάλωμα του μουλαριού. Έπρεπε να είναι ηλιόλουστη ημέρα και κάποια αργία για να μην έχει εξωτερική δουλειά. Στο πετάλωμα εκτός από τον πατέρα μου απαραίτητη η μάνα μου να πιάνει το πόδι του μουλαριού και εγώ να πάω στο μαγαζί για να αγοράσω τα πέταλα. Με ένα ξυλαράκι στο χέρι που αντιστοιχούσε στο μέτρο του ανοιγμάτος του πετάλου και με τις ανάλογες δραχμές πήγαινα κατ' ευθείαν στο μαγαζί του Γρηγόρη Μήτρα, έπαιρνα τα πέταλα και τα πεταλοκάρφια και αστραπή για το σπίτι. Τα κατάλληλα εργαλεία για το πετάλωμα ο πατέρας μου τα είχε έτοιμα. Την κλαδευτήρα καλά τροχισμένη για να κόβει το νύχι του ποδιού του μουλαριού, το σφυρί και τη ντανάλια.

Όταν ο πατέρας μου καλύωνε το μουλάρι μαζεύονταν πολλά πιτσιρίκια από τη γειτονιά για να παρακολουθήσουν το θέαμα του πεταλώματος και να ακούσουν τα πολλά αστεία και χωρατά που έλεγε ο πατέρας μου. Πριν αρχίσει το πετάλωμα ο πατέρας μου έδενε καλά το ζώο από μια αγριοσυκιά που ήταν κοντά στην αυλή και κατόπιν άρχιζε η διαδικασία του καλιγώματος.

Η μάνα μου σήκωνε το ένα πόδι του μουλαριού σε κατάλληλη θέση και ο πατέρας μου έβγαζε τα παλιά καρφιά για να απελευθερωθεί το φθαρμένο πέταλο. Κατόπιν καθάριζε και έκοβε το νύχι του ζώου το οποίο με την πάροδο του χρόνου είχε μεγαλώσει, τοποθετούσε πάνω στην οπλή το πέταλο και το στερέωνε με έξι καρφιά. Τρία στην μια πλευρά και τρία στην άλλη. Κατόπιν έκοβε τις άκρες, τις μύτες των καρφών που ήταν αιχμηρές με την ντανάλια και το πετάλωμα του ενός ποδιού ήταν έτοιμο. Έτσι τέλειωνε το ένα πόδι για να πάρει σειρά το άλλο. Το πετάλωμα απαιτούσε χρόνο και μαστοριά. Τα παλιά πέταλα τα άφηνε εκεί κοντά. Έτσι σκάβοντας σήμερα στο περιβόλι βρίσκω και κανένα πέταλο. Επειδή τότε στο δρόμο υπήρχαν πέταλα που χάνονταν από τα ζώα και κάποιος θα τα έβρισκε βγήκε και η παροιμία: "Του φτωχού το εύρημα ή καρφί ή πέταλο".

Τα ζώα άλλοτε δεν ήταν απαραίτητα μόνο για ειρηνικά έργα αλλά και αναγκαία για τον πόλεμο. Σε κάθε πατριωτικό, εθνικό πόλεμο γίνονταν εκτός από την επιστράτευση και

επίταξη υποζυγίων, αλόγων και μουλαριών. Κάθε ζώο είχε και βιβλιάριο επίταξης και περνούσε από ειδική στρατιωτική επιτροπή για να εξετασθεί και να χαρακτηριστεί εάν είναι κατάλληλο για επίταξη ή όχι. Το δικό μας μουλάρι στο βιβλιάριό του έφερε την ένδειξη κατάλληλο για επίταξη. Ο πατέρας μου τακτικά μας έλεγε: "Εάν γίνει πόλεμος το μουλάρι θα μας το πάρει ο στρατός".

Στις 28 Οκτωβρίου 1940 έγινε η από πολλού καιρού αναμενόμενη κήρυξη του πολέμου από την Ιταλία. Την ίδια ημέρα έγινε και η ανακοίνωση της επιστράτευσης των παλικαριών και σε λίγες ημέρες, αρχάς Νοεμβρίου 1940 έγινε και η επίταξη των υποζυγίων, τόσων απαραίτητων για τον ορεινό όγκο της Πίνδου και των αλβανικών βουνών.

Η επίταξη των ζώων της περιοχής θα γίνονταν στη Σέκλιζα. Μαζί με άλλους συγχωριανούς βρέθηκε και ο πατέρας μου μαζί με το μουλάρι, τη Γκέσα και το σχετικό βιβλιάριο. Μόλις άκουσε ο πατέρας μου το όνομά του και παρουσιάσθηκε με το μουλάρι στην αρμόδια στρατιωτική επιτροπή επίταξης, χωρίς καμιά χρονοτριβή το μουλάρι με τα φόντα που είχε χάθηκε από τα χέρια του πατέρα μου και αντί για το καπίστρι που κρατούσε τώρα είχε στα χέρια του ένα άψυχο χαρτί και το σαμάρι.

Όταν επέστρεψε το βράδυ ο πατέρας μου στο χωριό και μπήκε στην πλακόστρωτη αυλή του σπιτιού μας, αντί να ακούσουμε το χαρακτηριστικό περπάτημα του μουλαριού πάνω στις πέτρες της αυλής ακούσαμε το μουδιασμένο περπάτημα του πατέρα ο οποίος ανέβηκε την εξωτερική σκάλα, άφησε το σαμάρι στο μπαλκόνι και άνοιξε την πόρτα. Μπαίνοντας μέσα αντικρίσαμε το σκυθρωπό του πρόσωπο και τη λύπη του ζωγραφισμένη στο πρόσωπο. Πρώτη έβαλε η μάνα μου τα κλάματα και την ακολουθήσαμε εμείς τα 4 παιδιά. Μείναμε με τον τρούβα στον ώμο όπως συνηθίζονταν να λένε για κείνους που έχασαν το ζώο τους.

Βέβαια υπήρξε κάποια συνδρομή, κάποια βοήθεια από γείτονες και συγχωριανούς αλλά η αγροτική οικογένεια το υποζύγιο το χρειάζεται σε καθημερινή βάση. Μην έχοντας τώρα το μουλάρι χάσαμε και την φθινοπωρινή, την πρώιμη, και την όψιμη, την εαρινή, καλλιέργεια και σπορά των χωραφιών μας με αποτέλεσμα η σοδειά μας να υστερεί σαφώς έναντι των προηγουμένων. Αποτέλεσμα ήταν να πεινάσουμε τρομερά τον χειμώνα 1941-1942 μέχρι τον αλωνισμό.

Στα βουνά της Ηπείρου και της Αλβανίας, ο στρατός μας νίκησε τους Ιταλούς και έγραψε το ένδοξο έπος του '40. Μας επιπέθηκαν όμως οι Γερμανοί στις αρχές του Απρίλη του 1941 και έτσι το μέτωπο της Αλβανίας κατάρρευσε και οι φαντάροι πήραν το δρόμο της επιστροφής. Τα εφόδια του στρατού, όπλα, πυρομαχικά, τρόφιμα, μουλάρια και πολλά άλλα εγκαταλείφθηκαν καθ' οδόν. Έτσι η περιοχή μας γέμισε με όπλα και με πολλά άλλα εφόδια.

Μερικοί άρχισαν να προμηθεύονται άλογα και μουλάρια που άφηναν πίσω τους οι στρατιώτες για τα σπίτια τους. Ο στρατός κατέβαινε από τα βουνά και έπιανε τα ριζά για να μην συναντήσει τις γερμανικές φάλαγγες. Ο συνηθισμένος δρόμος από τον οποίο πέρασε μεγάλη ελληνική δύναμη στρατού ήταν Χίλιαδον - Βαρκά - Δραμπάλα - Βελέσι και έβγαιναν Δομοκό - Ξενιάδα. Έπιασε ο πατέρας μου το δρόμο Βαρκά - Βελέσι και περίμενε. Σε λίγη ώρα να και μια ομάδα στρατιωτών που είχε μαζί της και μουλάρια. Ένας στρατιώτης έδωσε ένα μουλάρι στον πατέρα μου αντί 50 δρχ. Ο πατέρας μου ευχαριστημένος για το απόκτημα αυτό το έφερε στο σπίτι.

Όταν το έφερε μαζεύοντας όλοι και το παρατηρούσαμε. Δεν μας έπιασε και τόσο το μάτι διότι ήμασταν συνηθισμένοι με τη Γκέσα που ήταν μουλάρι καθάριο με τα όλα του. Το νέο απόκτημα δεν ήταν εντυπωσιακό και δεν σε τράβαγε η θωριά του, το μπόι του. Ήταν τσιπουρίσιο στο μπόι του αλλά γεροδεμένο και σβέλτο στο περπάτημα. Δεν είχε, άσχημα χούγια και ήταν βολικό. Μικρό ξεμικρό έκανε όλες τις γεωργικές δουλειές και τις πιο

δύσκολες και βαριές. Μικρός διάβολος, τρανά τσαρούχια που λέει και η παροιμία. Για μας που στερηθήκαμε το μουλάρι τόσους μήνες ήταν εύρημα.

Η όχι και τόσο εντυπωσιακή του εμφάνιση οφείλονταν στο ότι το ζώο τόσους μήνες στον πόλεμο υπέφερε και αυτό από τροφή και κρύο. Και από τότε που έσπασε το μέτωπο μέχρι να ξαναβρεθεί σε στάβλο πέρασαν πολλές ημέρες οδοιπορώντας σε τραχιά και σκληροτράχηλα βουνά πότε χορτάτο και πότε νηστικό. Μέσα σε λίγες ημέρες με την ξεκούραση του ζώου, την περιποίηση και την καλή τροφή άλλαξε και πήρε άλλη θωριά και όψη. Δεν γνωρίζω ποιο άνομα έχει στο νοικοκύρη πριν την επίταξη, εμείς λόγω του χρώματος και των άλλων χαρακτηριστικών το ονομάσαμε Μάρκο και εκείνο φαίνεται ότι αμέσως το δέχτηκε.

Ο Μάρκος δεν ησύχασε από τις πολεμικές περιπτέτειες γιατί οι Γερμανοί θεώρησαν και το υποζύγια λάφυρα του πολέμου και ως εκ τούτου γερμανικά λάφυρα. Τον Ιούλιο ή Αύγουστο του 1941 έπρεπε τα ζώα αυτά να περάσουν από γερμανικό έλεγχο που γίνονταν στο γελαδοπάζαρο, το σημερινό αθλητικό κέντρο. Μαζί με τα άλλα μουλάρια του χωριού μας παρόν με τον πατέρα μου και το δικό μας. Οι Γερμαν

## Από τον εορτασμό της Ζωοδόχου Σπηλής

Με κατάνυξη γιορτάστηκε και φέτος η πολιούχος του χωριού μας Ζωοδόχος Πηγή, τη γιορτή της οποίας τίμησαν όχι μόνο οι χωριανοί, αλλά και πολλοί ξενομερίτες, όπως συμβαίνει κάθε χρόνο. Στιγμιότυπα από τον εορτασμό απαθανάτισε ο φακός μας.



Μια παλιά φωτογραφία που βρήκαμε, από τον εορτασμό του Πάσχα του 1967. Τη δημοσιεύουμε γιατί πολλοί από τους εικονιζόμενους δεν είναι πια ανάμεσά μας.



Το παλιό κοινωνικό γραφείο της Ραχούλας που κατεδαφίστηκε περί το 1970 και στη θέση του ανεγέρθηκε το σημερινό Διοικητήριο.



Από τις εκλογές της 25ης Μαΐου 2014.

## ΤΟ ΨΩΜΙ

### Αναδρομή στην ιστορία του από την αρχαιότητα- Τα είδη ψωμιού που παρασκευάζονται στην Ελλάδα- Το Ζωγλοπίτικο ψωμί Του Λάμπρου Γριβέλλα

#### Το ψωμί στην αρχαιότητα

Δεν γνωρίζουμε πότε και πού οι άνθρωποι άρχισαν να τρώνε ψωμί. Λέγεται ότι 6 - 7 χιλιάδες χρόνια πριν εμφανίστηκαν τα πρώτα ψωμιά, αλλά η φράση "βγάζω το ψωμί μου" μάλλον κρατάει από την Αίγυπτο. Όπως περιγράφει ο Ηρόδοτος, στην Αίγυπτο το ψωμί έλαβε για πρώτη φορά οικονομική και κοινωνική υπόσταση, αφού χρησιμοποιήθηκε



ως νόμισμα, και μάλιστα για την κάλυψη των μισθών όχι μόνο απλών χωρικών αλλά και υψηλόβαθμων κρατικών αξιωματούχων. Βέβαια, υπήρχε ταξική διάφορά. Η κοινωνική πλέμπτα έπαιρνε ψωμί από κριθάρι ενώ οι ευγενείς απολάμβαναν ψωμί από σιτάλευρο. Οι Αιγυπτίοι έθαβαν τους νεκρούς τους μαζί με ψωμί, ώστε να συμβάλλουν στη μεταθανάτια...σίτιση του αγαπημένου τους προσώπου. Στο Βρετανικό Μουσείο φυλάσσεται μια φραντζόλα, η ηλικία της οποίας ξεπερνά τα 4.000 χρόνια. Οι Έλληνες πρόσφεραν πολλά στην τέχνη της αρτοποιίας, τόσο γιατί βελτίωσαν τις κατασκευές των φούρνων όσο και ως προς τους τύπους ψωμιού που παρήγαν, με την προθήκη αρωματικών, ακόμα και μπαχαρικών, σε σημείο τέτοιο που έφτασαν να φτιάχνουν 72 διαφορετικούς τύπους ψωμιού. Προσέθεταν γάλα, μέλι, ζάχαρη, δάφνη, ανάλογα με τον τελικό προορισμό του ψωμιού, κάτι που καθόριζε η θεότητα στην οποία επρόκειτο να προσφερθεί. Ήταν επίσης αυτοί που ίδρυσαν τους πρώτους δημόσιους φούρνους καθώς και τους πρώτους επαγγελματικούς συλλόγους αρτοποιών, θέτοντας επίσημους κανονισμούς για τη νυχτερινή εργασία τους.

Στην αρχαία Ρώμη, πάντως, το ψωμί άρχισε να διαδίδεται μετά την πτώση του Περσέα (τελευταίος Βασιλιάς της Μακεδονίας και γιος του Φιλίππου του Ε') και χάρη στους Έλληνες σκλάβους που διέδωσαν ταχύτατα τις αρτοποιητικές γνώσεις τους.



#### Το ψωμί στα βυζαντινά χρόνια

Όλοι οι βυζαντινοί, ψαράδες και γεωργοί, κτηνοτρόφοι και τεχνίτες, ανεξάρτητα από το πού έμεναν και με τι ασχολούνταν, είχαν ως βάση της διατροφής τους το ψωμί. Τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες, μέχρι την κατάληψή της από τους Άραβες (7ος αι.), σιτιστούνας της αυτοκρατορίας ήταν η Αίγυπτος. Μετά τον 7ο αιώνα, όταν οι Άραβες κατέλαβαν την Αίγυπτο, η Κωνσταντινούπολη άρχισε

να προμηθεύεται στάρι από την πεδιάδα της Θράκης. Όπως και σήμερα, έτσι και τότε, έβρισκε κανείς πολλά είδη ψωμιού:

- **Ο καθαρός ή μεταξωτός όρτος.** Λεγόταν έτσι, γιατί γινόταν από αλεύρι που κοκκίνιζαν σε λεπτή μεταξωτή σίτα. Αυτό το ψωμί το αγόραζαν οι πλούσιοι των πόλεων, γιατί ήταν ακριβό. Επίσης, το έτρωγαν οι άρρωστοι, γιατί ήταν ευκολοχώνευτο.

- **Ο μέσος όρτος** ήταν ψωμί δεύτερης ποιότητας, από σταρένιο αλεύρι ανακατεμένο με άλλα δημητριακά.

- **Ο ρυπαρός όρτος** ήταν ψωμί από κριθάρι ή πίτουρα, που το έτρωγαν μόνο οι πολύ φτωχοί. Σ' ένα από τα ποιήματα του, ο Πτωχοπόροδρομος παραπονέται γιατί ο ηγούμενος έτρωγε πάντα αφράτο ψωμί, ενώ οι μοναχοί έπρεπε να αρκούνται σε ψωμί από πίτουρα, το **πιτεράτον**.

Εκτός από το φρέσκο ψωμί υπήρχαν και τα παξιμάδια, που κρατούσαν πολύ καιρό. Γι' αυτό αποτελούσαν την κύρια τροφή του στρατού σε καιρό εκστρατείας, καθώς και όσων ταξίδευαν μέρες πολλές με πλοίο.



#### Το ψωμί την εποχή της τουρκοκρατίας

Το Υν καραν (η αλευραγορά) της πόλης ήταν ο χώρος όπου συγκεντρώνονταν τα σιτηρά, για να προμηθευτούν οι φουρνάρηδες το αλεύρι που χρειάζονταν για να φτιάχουν ψωμί. Σύμφωνα με τον αγορανομικό κανονισμό της Κωνσταντινούπολης του 1502 οι αρτοποιοί υποχρεούνταν να έχουν πάντοτε ικανή ποσότητα αλεύρου και ψωμιού: "Να φροντίζετε να μην ταλαιπωρούνται οι μουσουλμάνοι από έλλειψη αλευριού...να υπάρχει αρκετό ψωμί και να μοιράζεται στην ώρα του".

#### Το Ζωγλοπίτικο ψωμί

Στο Ζωγλόπι και την κατοπινή Ραχούλα η παρασκευή του ψωμιού ήταν έργο των γυναικών. Οι άνδρες το πολύ να άλεθαν το σιτάρι ή το καλαμπόκι στους νερόμυλους και να μετέφεραν το αλεύρι στο σπίτι. Το χειμώνα η άλεση γινόταν στους νερόμυλους του χωριού, ενώ το καλοκαίρι πήγαιναν στο μέλο του **Μάντζιαρη**, στο καριτσιώτικο ποτάμι, ή στο **Καροπλέσι**. Από εκεί και πέρα έπαιρναν την ...σκυτάλη οι γυναίκες της οικογένειας.

Το ψωμί ζυμωνόταν στην ξύλινη σκάφη με την προσθήκη ζύμης με μαγιά από το προϊούμενο ζύμωμα που φυλασσόταν σε ασφαλές δοχείο και σε κανονική θερμοκρασία, συνήθως μέσα στο αλεύρι. Η συνηθισμένη μορφή ψωμιού ήταν η κουλούρα (κλούρα) που απλωνόταν στο

ταψί και παρέμενε εκεί αρκετές ώρες, ώσπου να πραγματοποιηθεί η ζύμωση(να γένει). Άλλη μορφή ήταν τα καρβέλια. Συνήθως στο ταψί σχημάτιζαν τρία καρβέλια. Στο χώρο ανάμεσα στα καρβέλια έκαναν μικρά σφαιρικά ψωμάκια που τα έτρωγαν τα μικρά παιδιά ζεστά με λαιμαργία. Το φούρνισμα γινόταν στη γάστρα, η οποία "καίγονταν" με λεπτούς ξερούς θάμνους (γάτσια). Φούρνοι στο Ζωγλόπι ελάχιστοι υπήρχαν.

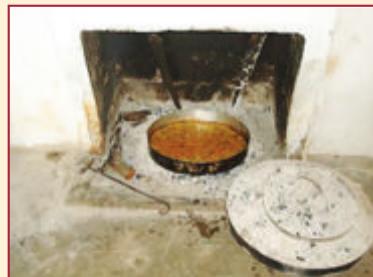
Το ψωμί της μέσης ζωγλοπίτικης οικογένειας παρασκευάζόταν για λίγους μήνες (συνήθως το καλοκαίρι) από σιτάλευρο και τους υπόλοιπους από καλαμποκάλευρο. Το σταρένιο ψωμί για τους πολλούς θεωρούνταν πολυτελεία. Το "καλαμποκίσιο" ψωμί, η γνωστή "μπομπότα", ήταν δύο ειδών: το "ανεβατό" και το "λειψό". Το "ανεβατό" ήταν εκείνο που είχε υποστεί ζύμωση και "σηκωνόταν" στο ταψί. Το "λειψό" ήταν ψωμί της ανάγκης. Ζυμωνόταν και αμέσως ψηνόταν. Το τελευταίο, όταν ήταν ακόμα ζεστό, τρωγόταν ευχάριστα. Όταν όμως κρύωνε τότε "δεν το τρυπούσε βόλι". Εκτός από το καθημερινό ψωμί, υπήρχε και το ψωμί που παρασκευάζόταν σε εξαιρετικές περιστάσεις. Τέτοια ψωμιά ήταν τα πρόσφορα που πήγαιναν στην εκκλησία, οι "βασιλοκλούρες" την Πρωτοχρονιά κ.ά., τα οποία παρασκευάζονταν με ειδική τελετουργία και φυσικά από επιλεγμένο σιτάλευρο κοσκινισμένο με την "ψιλή τη σίτα".

Να μην λησμονήσουμε το "καλαμποκούκι" ή "καραμοκούκι". Αυτό παρασκευάζόταν από καλό καλαμποκάλευρο σε σχήμα κουλούρας, τυλίγονταν με φύλλα-κατά προτίμηση καστανιάς- και ψηνόταν στη χόβολη. Ζεστό με τυρί ήταν αξεπέραστη νοστιμιά! Όταν το έκανε η μανιά μου, σκοτωνόμασταν ποιος να πρωτοφάει!

Βάση της διατροφής των Ζωγλοπίτων ήταν το ψωμί και γι' αυτό συνήθιζαν να λένε: "Όλα, σόμπολα και το ψωμί θεμέλιο". Αυτό συνέβαινε διότι το μαγιευμένο φαγητό ήταν λειψό και φτωχό και οι άνθρωποι προσπαθούσαν να γεμίζουν το στομάχι



τους με ψωμί! Ο ενήλικος εργαζόμενος Ζωγλοπίτης κατανάλωνε στην καθισιά ως και μια οκά ψωμί και η νοικοκυρά δεν προλάβαινε να ζυμώνει και να φουρνίζει! Οι γυναίκες των κτηνοτρόφων που είχαν να ταΐζουν αρκετά μαντρόσκυλα, ζύμωναν και το λεγόμενο "σκυλόψωμο", που παρασκευάζόταν από πίτυρα και άλλα ακατάλληλα για τους ανθρώπους άλευρα.-



## Βίωμα απ' την Κατοχή

του Πέτρου Σερ.Παπαζαρκάδα

Στρατηγού ε.α. - συγγραφέα - ποιητή  
μέλους της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών



Απ' τις εικόνες του παρελθόντος που 'ρχονται και παιζουν πολλές φορές μπροστά μου επιμένουν εκείνες που σχηματίστηκαν στην περίοδο των παιδικών μου χρόνων και μέχρι τον Ιούλιο του 1947, στον χρόνο δηλαδή που κι εγώ αποτελούσα μέλος της καθ' όλα οργανωμένης και ιεραρχημένης οικογένειας των Καταφυγιών της Καρδίτσας. Η αναγκαστική μετακίνηση των ορεινών χωριών προς την ελεγχόμενη από τον Στρατό περιοχή του Κάμπου με απέκοψε κι έτσι ακολούθησα τη δική μου πορεία.

Η γενιά μου άρχισε ν' ανατρέφεται μέσα στ' αντάρτικο της Κατοχής (Γερμανο-Ιταλική: 2ος Παγκόσμιος Πόλεμος) και μετά την απελευθέρωση άρχισε να χτυπείται με την αγωνία και τους προβληματισμούς των μεγαλυτέρων μας για το ξημέρωμα του αύριο. Επόμενο, λοιπόν, ήταν να ριζώσουν κάθε μορφής ζωήρα βιώματα.

Ο εξωραϊσμός, που 'ρχεται με τον χρόνο, χρωματίζει ανάλογα και τις αναμνήσεις, αφού κι αυτές επιμένουν να εμφανίζονται όλο και πιο συχνά στο προσκήνιο εκείνων που οδεύουν προς τη Δύση. Μ' αυτό ως πραγματικότητα, θ' ανασύρω για μια ακόμα φορά τον πίνακά μου και θα τον σκιαγραφήσω.

Είναι πρωινό. Βροχερό και σχετικά σκοτεινό με βαριά τα σύννεφα της κατοχικής πίεσης. Φασαρία. Τρέχω απ' την πλατεία του Σχολείου προς την πλατεία όπου βρίσκεται το Γιαγκλισάικο μαγαζάκι κοντά στον Στούμπο. Πολύς κόσμος συγκεντρωμένος. Όλοι στριμώχνονται για να δουν, σχολιάζοντας και συγχαίροντας. Κι εγώ μαζί. Διώχνω τους άλλους απ' τα μάτια μου και μ' ανοιχτά τ' αυτιά μου συγκεντρώνω την προσοχή μου στη σκηνή που εκτυλίσσεται.

Και να οι αντάρτες ένας-ένας, αρματωμένοι, μουσκεμένοι, λασπωμένοι, με φουσκωμένα, όμως, τα στήθια από καμάρι. Έρχονται απ' τον δρόμο που στριμώχνεται ανάμεσα στα σπίτια των Κώστα Παππά και Ανδρέα Ακρίβου. Ένας καβάλα σε ζώ. Άλογο ή μουλάρι; Κι ανάμεσά τους ένα ψηλό, λιγνό, ξανθό παλληκάρι με μαύρες υψηλές μπότες. Είναι ο Γερμανός που την περασμένη νύχτα πιάστηκε απ' τους συγχωριανούς μας που κατάφεραν και πάτησαν το φυλάκιο στην Καρδίτσα. Ακόμα κοιτάω αυτόν τον "εξωγήνιο...", καθώς πολλοί στριμώχνονται κοντά στην πόρτα του μικρού μαγαζιού. Κάθεται από μέσα πάνω σ' ένα σκαμνί. Τα γαλανά του μάτια περιπλανίσται πάνω σ' όλους σαν τ' αγρίμι. Ποιες να 'ταν άραγε οι σκέψεις του;

Ο καβαλάρης που προανέφερα, είχε έκτοτε συνδεθεί στο μυαλό μου με τον αφηγητή του ιστορικού εκείνου εγχειρήματος. Τον Λάμπρο Σεκλειζώτη.

Περί το τέλος του 1948, και κάτω από δύσκολες για τον ήρωα συνθήκες, τον είχα συναντήσει και πάλι στην Αθήνα. Έκτοτε άκουγα γι' αυτόν περιστασιακά.

Την άνοιξη του 1987 - πασχαλινές μέρες, μπαίνοντας ένα πρωινό στο μαγαζί του Βασίλη Ζαχάκου, βρέθηκα μπροστά του. Καθόταν μ' άλλους παρέα σ' ένα τραπέζι. Φάνταζε ολόδιος. Ήταν εκείνο το παλληκάρι που μαζί με τους άλλους γενναίους συγχωριανούς μας λάμπρυναν τις ηρωικές σελίδες του αντάρτικου της Κατοχής.

Στα μάτια μου δεν είχε αλλάξει καθόλου.

Κουβεντιάσαμε ζεστά. Κάναμε παρέα για κάνα δυο μέρες κι αναπολήσαμε τα παλιά με συντροφιά τη φιλική και φιλόξενη παρουσία του Παναγιώτη Φράγκου.

Σε λίγες μέρες η κατοχική εκείνη εικόνα χτύπησε και πάλι την πόρτα μου. Τούτη τη φορά, όμως, έντονα, επιμένοντας να βγει στην επιφάνεια.

Αφού τη συνδύασα με την παραπάνω αναφερόμενη συνάντηση στο μαγαζί του Βασίλη Ζαχάκου και τη γενικότερη συζήτηση που επακολούθησε, σας την παραθέτω, μέσα απ' τις παρακάτω λίγες γραμμές, σαν ελάχιστη ένδειξη φόρου τιμής στην προσφορά εκείνων...

### Αρματωμένος καβαλάρης

Στου χωριού το καφενείο καθώς ανέμελα μπαίνω  
έρχομαι αντίκρι με γνωστή φυσιογνωμία.

Με ζεστασιά χαιρετώ την, πλησιάζω και προφταίνω  
αναμνήσεις που φωτίζουν παιδική μου γνωριμία.

Στου χρόνου το μάκρος με συγκίνηση ανακαλύπτω  
ηρώων κατορθώματα. Παραστάσεις ξεθαμπώνω  
μ' ανεξίτηλα χαρακτηριστικά κι αποκαλύπτω  
θεσπέσιο έργο, που απ' τη λησμονιά ξετρυπώνω.

Αρματωμένος καβαλάρης επάνω σ' άλογο  
κι από πίσω αντάρτες, συγχωριανών παλληκάρια  
αιχμάλωτο σέρνουν της μαύρης μπότας παράλογο  
πιασμένο τη νύχτα με μια ενέργεια καθάρια.

Οι ώρες μιλούν κι οι αναπολήσεις στεφανώνουν  
διαχρονικά τις ρυτίδες, που με πάθος παλεύουν  
μες στο χθες και στο σήμερα. Την πνοή τους στοχεύουν  
στο χάραμα τ' αύριου, καθώς τις σκέψεις ενώνουν.

## ΤΟ "ΗΡΟΣΤΡΑΤΕΙΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ" ΚΑΙ Η ΚΥΡΙΑ ΡΕΠΟΥΣΗ



Γράφει ο  
Άγγελος Ζαχαρόπουλος,  
Επίτιμο Διευθυντής της  
Ευρωπαϊκής Επιπροσής  
τ. Γενικού Διευθυντή  
Υπουργείου Γεωργίας

Ο Ηρόστρατος έζησε στην Έφεσο κατά τον 4ο αιώνα π.χ. Είχε διακαή πόθο να γίνει διάσημος. Δεν είχε όμως τις δυνατότητες να αναδειχθεί στη φιλοσοφία, στην επιστήμη, στην πολιτική. Κατέφυγε λοιπόν σε κάτι πρωτόγυνωρο: έβαλε φωτιά στον περίφημο ναό της Αρτέμιδος. Τιμωρήθηκε βέβαια με θάνατο και απαγορεύτηκε η μνεία του ονόματός του. Οστόσο, ο Ηρόστρατος πέτυχε τον στόχο του αφού παρέμεινε διάσημος ύστερα από 2400 χρόνια.

Δεν γνωρίζω κάποιον σύγχρονο ματαιόδοξο που να έχει βάλει φωτιά στην Μητρόπολη της Αθήνας ή να έχει προσπαθήσει να ανατινάξει τον Παρθενώνα, με σκοπό να γίνει διάσημος. Υπάρχουν όμως και άλλοι τρόποι να γίνει κανές διάσημος, όπως π.χ. η προσβολή "Ιερών και οσών". Κάτι τέτοιο νομίζω ότι επιχείρησε η κ. Ρεπούση και το πέτυχε με τις αλλαγές που επιχείρησε στην ιστορία και στην γλώσσα μας.

Ποιος θα γνώριζε την κυρία Ρεπούση αν δεν είχε εισαγάγει την περίφημη Ιστορία της Έκτης Δημοτικού το 2007;

Το βιβλίο αυτό προκάλεσε καταγισμό αντιδράσεων, όχι μόνο για τον αναφερόμενο "συνωστισμό" των κατοίκων της Σμύρνης στα πλοία που τους μετέφεραν από τη Σμύρνη στην Αθήνα, αλλά και για άλλα σημεία αυτού του βιβλίου.

Εντύπωση κάνει, π.χ., ότι οι άγριες σφαγές αμάχων στη Χίο και στα Ψαρά, αναφέρονται απλώς ως "καταστροφή των νήσων από τον Οθωμανικό στόλο, που απαντά στα προβλήματα που του δημιούργησαν." Αποσιωπούνται οι απάνθρωπες σφαγές που είχαν συγκλονίσει την Ευρώπη και ενέπνευσαν διάσημους καλλιτέχνες. Έτσι, έχουμε τον θαυμάσιο πίνακα του Delacroix "η σφαγή της Χίου". Από τη μεριά του, ο Victor Hugo έγραψε το υπέροχο ποίημα: "L'enfant Grec aux yeux bleus" - το Ελληνόπουλο με τα γαλανά μάτια, που δεν ζητούσε τίποτα άλλο παρά μπαρούτι και βόλια για να πολεμήσει το δυνάστη σφαγέα.

Κατά την ίδια λογική, η σφαγή όλου του άμαχου ανδρικού πληθυσμού στα Καλάβρυτα θα έπρεπε να αναφέρεται απλά ως "καταστροφή της πόλης από τους Γερμανούς που απαντούν στα προβλήματα που τους δημιούργησε η αντίσταση".

Δεν μπορούμε να νοθεύουμε την ιστορία στο όνομα κάποιας σκοπιμότητας ή ιδεολογίας.

Όσον αφορά τον "συνωστισμό", υπήρξε μία διόρθωση, η οποία ήταν και αυτή απελήξης: "Οι Έλληνες αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους σε δραματικές συνθήκες." Ποια σπίτια εγκατέλειψαν εφόσον είχαν γίνει παρανάλωμα του πυρός από την πυρπόληση των ελληνικών συνοικιών της Σμύρνης; Δεν αναφέρεται, εξάλλου, ότι εκείνοι που "εγκατέλειψαν" τα σπίτια τους ήταν μόνο οι γυναίκες και τα παιδιά των Ελλήνων, αφού οι άνδρες πήραν το δρόμο της ομηρίας και του εκτοπισμού από τον οποίο πολλοί δεν επέζησαν.

Το αποτέλεσμα του θορύβου, γύρω από την Ιστορία της Έκτης Δημοτικού είχε άμεσο ευνοϊκό αποτέλεσμα για την κυρία Ρεπούση. Την αγκάλιασε η μετριοπαθής Αριστερά του Φώτη Κουβέλη και οι οπαδοί της στον Πειραιά την εξέλεξαν Βουλευτή. Όμως, στην Βουλή δεν ήταν παρά μία στους 300. Έπρεπε λοιπόν να βρεθεί τρόπος να ξεχωρίσει, επειδή η φήμη που είχε αποκτήσει από το θέμα του βιβλίου είχε αρχίσει να ξεθωριάζει.

Η ευκαιρία παρουσιάστηκε με τη συζήτηση για το νομοσχέδιο "Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης".

Δεν άργησε ν' αστράψει και να βροντήσει η κ. Ρεπούση με την τρικέλευθη πρότασή της να μην είναι υποχρεωτική η διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών στα Γυμνάσια και στα Λύκεια, παρά μόνο

## ΟΙ ΧΡΟΝΙΕΣ ΗΠΑΤΙΤΙΔΕΣ



Γράφει ο  
Δημήτρης Αν.  
Κουτρουβάρας  
Διηγής Β' Παθολογικής  
και Ηπατολογικής  
Κλινικής του "Mitera  
Hospital" και  
Ηπατολόγος του "ΥΓΕΙΑ"

την ηπατίτιδα Β.

Στόχος είναι η αποφυγή των μακροχρόνιων αποτελεσμάτων που είναι η κίρρωση, η ηπατική ανεπάρκεια και ο ηπατοκυτταρικός καρκίνος.

Είναι πολύ σημαντικό να ελέγχεται επιπλέον όλο το οικογενειακό περιβάλλον του ασθενή που έχει ηπατίτιδα.

Οι ασθενείς που εμφανίζουν στο συνήθη προληπτικό έλεγχο αυξημένες τιμές των τρανσαμινασών (AST, ALT) και της γ GT ή της χολερούθρης, είναι επίσης καλό να ελέγχονται για ηπατίτιδες πριν θεωρηθούν οι εξετάσεις τους «αθώες».

Συχνά μάλιστα, οι παθολογικές εξετάσεις αποδίδονται επιπλόαια στην κατανάλωση αλκοόλ ή στη συσσώρευση λίπους που φαίνεται στο υπερηχογράφημα.

Στην Ελλάδα, με την αυξημένη πίεση του μεταναστευτικού ρεύματος, δηλαδή ανθρώπων και από γειτονικές χώρες και από πιο μακρινές, με υψηλή επίπτωση κυρίως της ηπατίτιδας Β, είναι απαραίτητο όλοι ανεξαιρέτως να ελεγχθούν, τουλάχιστον για μια φορά στη ζωή τους με τη πρώτη ευκαιρία.

Οι χρήστες ενδοφλέβιων ναρκωτικών αυτοί που κάνουν αιμοκάθαρση και οι επαγγελματίες υγείας (γιατροί, νοσοκόμοι, άνθρωποι που φροντίζουν ασθενείς στο Νοσοκομείο ή στο σπίτι).

Με τα Εθνικά προγράμματα εμβολιασμών, όλα τα παιδιά εμβολιάζονται στη βρεφική ηλικία για την ηπατίτιδα Β.

Οι μεγαλύτερες γενιές έχουν υποχρέωση απέναντι στον εαυτό τους και τους γύρω τους τουλάχιστον να ξέρουν.

## ΤΟ "ΗΡΟΣΤΡΑΤΕΙΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ" ΚΑΙ Η ΚΥΡΙΑ ΡΕΠΟΥΣΗ

Συνέχεια από τη σελ. 8

Εδώ ταιριάζει αυτό που είπε η κορυφαία ελληνίστρια της Γαλλικής Ακαδημίας, Jaqueline de Romilly: "Η καλύτερη άσκηση για την ανάπτυξη της ευφυΐας είναι η μελέτη της ελληνικής γλώσσας. Κάθε λέξη κρύβει μία ιδέα."

Εξάλλου, έχει αναφερθεί ότι ο φιλόσοφος και πασίγνωστος κοινωνικοοικονομικός αναλυτής Κάρολος Μαρξ είπε, για κάποιο χοντροκέφαλο συνομιλητή του: "Άντε, παιδί μου, να μάθεις πρώτα Αρχαία Ελληνικά και έλα έπειτα να μιλήσουμε."

Δεν ξέρω αν αυτό είναι ακριβές, γεγονός είναι, πάντως, ότι ο Μαρξ έγραψε τη διδακτορική του διατριβή με τίτλο "Διαφορά μεταξύ της Δημοκρίτειας και της Επικούρειας Φυσικής Φιλοσοφίας". Με τη διατριβή αυτή ανακρυχθήκε διδάκτωρ της Φιλοσοφίας από το Πανεπιστήμιο της IEA το 1841. Αφιέρωσε πολλά χρόνια σ' αυτή, μελετώντας σε βάθος όχι μόνο Δημόκριτο και Επίκουρο αλλά και Πλάτωνα, Σωκράτη, Αριστοτέλη κ.α. Συγκλονιστική είναι στη διατριβή του η καταληκτική φράση: "Οι Έλληνες θα μείνουν αιώνια οι δάσκαλοί μας, χάριν αυτής της μεγαλειώδους αντικειμενικής αφέλειας που αφήνει κάθε πράγμα να λάμψει δύχως ντύματα." Άλλωστε, ξέφραζε πάντα τον θαυμασμό του για το αρχαίο ελληνικό πολιτισμό και είπε για τον Προμηθέα ότι είναι "ο μεγαλύτερος Άγιος και Μάρτυρας του φιλοσοφικού εορτολογίου." Είναι απορίας άξιο ότι οι ιδεολογικοί απόγονοι του MAPΕ ουδόλως αναφέρουν αυτή την εντυπωσιακή διάστασή του. Ίσως γιατί η διάσταση του MAPΕ δεν συμβιβάζεται με τη διεθνιστική - Λεβινιστική αντίληψη της κομμουνιστικής ιδεολογίας, απόρροια της οποίας είναι η τάση προς αποκοπή από τις αρχαιοελληνικές μας ρίζες.

H Jaqueline de Romilly έγραψε επίσης: "Όλος ο κόσμος πρέπει να μάθει αρχαία ελληνικά γιατί μας βοηθούν πρώτα απ'όλα να καταλάβουμε τη δική μας γλώσσα." Πολλοί ένοι έλογοι έχουν αναφέρει την αρχαία ελληνική γλώσσα ως μητέρα των δικών τους γλωσσών.

Όλος ο κόσμος, λέει η Jaqueline de Romilly, πρέπει να μάθει αρχαία ελληνικά, εκτός από τους Έλληνες, λέει η κ. Ρεπούση.

Κατά την συζήτηση του νομοσχεδίου, η κ. Ρεπούση χαρακτήρισε νεκρή γλώσσα τα Αρχαία, από την άποψη ότι δεν μιλιούνται σήμερα στην καθημερινή επικοινωνία των ανθρώπων. (σελ. 2013 των πρακτικών της Βουλής). Πράγματι, δεν μιλιούνται τα Αρχαία στα πλαίσια της καθημερινής μας επικοινωνίας, σε κανένα μέρος του κόσμου. Ο στόχος όμως της διδασκαλίας τους δεν είναι να τα μάθουν οι μαθητές ως μέσον επικοινωνίας. Είναι να μάθουν τη δομή τους που θα τους βοηθήσει, όπως είπε ο καθηγητής I. Κακριδής, ώστε να μπορούν να γράφουν σωστά τη νεοελληνική δημοτική, αλλά και να μάθουν να σκέφτονται, να μην παπαγαλίζουν.

Μία επιγραφή πάνω σε ένα ποτήρι που βρέθηκε στην αποικία Πιθηκούσες της Αδριατικής τον 8ο αιώνα π.χ. αναφέρει: "Νέστορος ειμί εύποτον ποτήριον". Τι άλλαξ μετά από 2800 χρόνια; Μόνο το ειμί που έγινε είμαι. Πόσο νεκρή λοιπόν μπορεί να θεωρείται η αρχαία ελληνική γλώσσα;

Στα έντεκα χρόνια που εθήτευσα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις Βρυξέλλες είχα μία ευχάριστη έκπληξη. Όσοι συνάδελφοι από τις έντεκα άλλες χώρες της τότε EOK είχαν διδαχτεί Αρχαία ήταν τα πιο λαμπτρά στελέχη. Την ίδια ευχάριστη έκπληξη ένοιωσα όταν στούδαζα στο Παρίσι σε μία από τις λεγόμενες Grandes Ecoles για μηχανικούς. Ένα σημαντικό ποσοστό των Γάλλων συμφοιτητών μου είχαν

## Οι παραδόσεις του ελληνικού λαού

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

### Γιατί οι Τούρκοι δεν τρων τα γουρούνια (Ηλεία)

Μια φορά ο Μωάμεθ ηθέλησε να κάμει το θάμα του Μωσή που χτύπησε το ραβδί του στην πέτρα και βγήκε νερό. Έσκαψε σ' ένα μέρος και έθαψε ασκιά γεμάτα νερό. Έπειτα έκραξε όλο το λαό για να κάμει μπροστά του το θάμα. Μα ώσπου να συναχθεί ο λαός, πήγε το γουρούνι και σκάφτοντας εξέθαψε τα ασκιά και πρόδωκε το μυστικό του Μωάμεθ. Για τούτο κι ο Μωάμεθ το καταράστηκε και είπε να μην το τρων οι πιστοί!

### Το κρασί (Νάξος)

Σαν ήκαμεν ο Θεός τον κόσμο, ηδιανοήθηκε να ρωτήξει την άλλη μέρα όλα τα πλάσματα, πώς των φαίνεται, κι αν έχει κανένα κουσούρι

να το σιάξει. Τό μαθεν ο διάολος και βρίσκει μονομάς τον πετεινό και το γουρούνι και τα ρωτά: "Πώς σας φαίνεται ο κόσμος;" Λένε: "Καλός". "Ένα πράμα καμένα του λείπεται. Μια ρίζα χαμηλή, που κάνει πολλές απολές ρώες, κολλημένες σ' ένα τσάμπουρο, γλυκές, σταφύλι τοι λένε. Πίνεται και ζουλιστό κι είν' ακόμα πιο γλυκό. Μον' αύριο σαν σας

ρωτήξει ο Θεός, να του το πείτε". Την άλλη μέρα συγκαλεί ο Θεός όλα τα ζα και τα ρωτά για τον κόσμο. Όλα από μικρά ως μεγάλα είπαν: "Καλός". Αμέ σεις πετεινέ και γουρούνι, που κάθεστε χώρια, δε μιλείτε, μόνο κάθεστε συλλοϊστά". "Ιντα να σου πούμε, δημιουργέ, όλα καλά κι άξια. Ένα πραγματάκι μικρό λείπεται, που κάνει στρογγυλές ρώες και τοι στίβουντε και γίνεται κρασί". Ο Θεός αμέσως είπενε: "Γενηθήτω άμπελος και κλήμα. Όποιος δεν πιεί καθόλου να 'χει την κατάρα μου. Όποιος παραπιεί να κάνει του πετεινού τα μυαλά και του γουρουνιού τη μούρη!"

διδαχτεί Αρχαία στο Λύκειο. Αναλογίζομαι πόσο άβολα θα αισθανόμουν ως Έλληνας αν εμφάνιζα πλήρη άγνοια μπροστά στις φράσεις των Αρχαίων που μου παρουσίαζαν οι συνάδελφοί μου στις Βρυξέλλες και οι συμφοιτητές μου στο Παρίσι. Όμως, οι συμφοιτητές μου αυτοί, ως μαθητές Λυκείου, έπρεπε να προετοιμαστούν για τον παροιμιαδώς δύσκολο διαγωνισμό εισαγωγής στις ελιτίστικες Grandes Ecoles, κυρίως στα μαθηματικά, φυσική, χημεία. Είναι εκπληκτικό το γεγονός ότι θέλησαν να φορτωθούν και τα Αρχαία που ήταν προαιρετικά και, οπωσδήποτε, πιο δύσκολα γι' αυτούς από μας. Πρόκειται για μία ελίτ μέσα στην ελίτ.

Είναι πιθανόν και δικοί μας μαθητές, υποψήφιοι για θετικές επιστήμες, να θελήσουν να φορτωθούν εθελοντικά τα Αρχαία παρόλο τον φόρτο των σπουδών τους και παρόλο που σ' αυτή την ηλικία είναι δύσκολο να κατανοήσουν πόσο χρήσιμα θα τους είναι στη ζωή τους. Θα πρόκειται για μία μικρή μειοψηφία ελίτ. Οι πολλοί θα προσπεράσουν τα Αρχαία. Αυτό όμως είναι που θέλει η κ. Ρεπούση; Μόνο μία μικρή ελίτ να σκέφτεται και να χειρίζεται σωστά τη γλώσσα μας;

Κάποιος μου είπε ότι, ενώ ήταν καλός μαθητής στα Αρχαία και τα διδάχτηκε έξι χρόνια, τώρα έχει την εντύπωση ότι τα έχει όλα ξεχάσει. Αισθάνεται όμως, παραδόξως, ότι χάρις στα Αρχαία που διδάχτηκε γράφει άνετα και σωστά στη Νεοελληνική. Είναι γιατί τα Αρχαία έχουν αφήσει τα αποτυπώματά τους. Μερικές νοητικές λειτουργίες εργάζονται ασυναίσθητα.

Εδώ έχει εφαρμογή αυτό που είπε ο Γάλλος διανοούμενος και συγγραφέας Andre Malraux: "La culture est ce qui reste lorsque, ayant tout appris, on a

## Τα παρωνύμια (παρατσούκλια) των Βυζαντινών Αυτοκρατόρων



**Βασίλειος Β' ο Βουλγαροκτόνος.**  
Σαράντα χρόνια καβάλα στ' άλογο!

Τα πιο επιτυχημένα επώνυμα προέρχονται από παρωνύμια και έχουν την προέλευσή τους στη μορφή είτε σε κάποιο σωματικό ελάττωμα, είτε σε συγκεκριμένη ιδιομορφία του χαρακτήρα του ατόμου που του απόδωσαν το παρατσούκλι. Πολλά από αυτά είναι σκωπικά, άλλα κακόχα και άλλα περίεργα. Τόσο οι κάτοχοί τους όμως όσο και ο περίγυρος τα έχουν συνηθίσει και δεν αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία. Τα παρωνύμια δεν είναι εφεύρημα της εποχής μας. Ιδιαίτερη αδυναμία σ' αυτά είχαν οι Βυζαντινοί, που στόλιζαν με παρατσούκλια ακόμα και τους αυτοκράτορές τους. Μερικά από αυτά παρέμειναν στην ιστορία συναδέουντας το όνομά τους.

Παραθέτω όσα ανακάλυψα για το εγκυκλοπαιδικό ενδιαφέρον που παρουσιάζουν.

**Ιουλιανός ο Παραβάτης ή Αποστάτης (351-363).** Το παρωνύμιο Παραβάτης ή Αποστάτης του έδωσαν οι χριστιανοί διότι προσπάθησε, χωρίς επιτυχία, να επαναφέρει την παλιά θρησκεία.

**Λέων ο Θράξ (457-474).** Του έδωσαν το προσωνύμιο **Μακέλλης**, που θα πει μακελλάρης, διότι εξόντωσε με άγριο τρόπο τους αντιπάλους του.

**Ζήνων (474-75 και 457-491).** Οι ευγενείς της αυλής, επειδή δεν προερχόταν από τον κύκλο τους, του έδωσαν το παρωνύμιο **Βάρβαρος** (καταγόταν από τη Σκυθία).

**Αναστάσιος Ι' (491-518).** Τον έλεγαν **Δίκορο**, διότι κάθε μάτι του είχε διαφορετικό χρώμα.

**Κώνστας ή Κωνσταντίνος Β' (641-618)** ο Πωγωνάτος. Ανέβηκε στο θρόνο σε ηλικία 12 ετών και μόλις έβγαλε τις πρώτες τρίχες τον είπαν σκωπικά Πωγωνάτο.

**Ιουστινιανός Β' ο Ρινότρητος (685-695 και 705-711).** Ρινοτρητήκη (του έκοψαν τη μύτη) κατά τη στάση του Λεόντιου για να μη ξαναγίνει βασιλιάς, κατά το βυζαντινό έθιμο. Εκείνος όμως φόρεσε χρυσή μύτη και ξανάγινε αυτοκράτορας το 705 μ.Χ..

**Κωνσταντίνος Ε' ο Κοπρώνυμος (741-775).** Το παρωνύμιο του έδωσαν οι εικονολάτρες επειδή κατέβασε τις εικόνες από τους ναούς. Οι ίδιοι του έσυραν πολλά. Τον είπαν ακόμα και Καβαλλίνο, επειδή έλεγαν ότι αφόδευσε στην κολυμβήθρα, όταν τον βάφτιζαν!

**Κωνσταντίνος ΣΤ' ο Τυφλός (780-797).** Τυφλώθηκε με διαταγή της μητέρας του Ειρήνης. Συνολικά είχαν τυφλωθεί κατά καιρούς 5 αυτοκράτορες!

**Νικηφόρος Α' ο Λογοθέτης (802-811).** Πριν γίνει αυτοκράτορας ήταν κάτι σαν το σημερινό Γενικό Τραπεζίτη.

**Μιχαήλ Β' ο Τραυλός (820-829).** Τραύλιζε.

**Μιχαήλ Γ' ο Μέθυσος (842-867).** Σπάνια τον εύρισκαν ξεμέθυστο!

**Κωνσταντίνος Ζ' ο Πορφυρογέννητος (913-959).** Γεννήθηκε την εποχή που ο πατέρας του ήταν ήδη αυτοκράτορας.

**Βασίλειος Β' ο Βουλγαροκτόνος (958-1025).** Το παρωνύμιο Βουλγαροκτόνος έλαβε διότι κατέλυσε το κράτος των Βουλγάρων επί τσάρου Σαμουήλ.

**Νικηφόρος Β' Φωκάς (963-969).** Του έδωσαν το παρωνύμιο **Καλλίνικος** για τις μεγάλες νίκες του κατά των Αράβων.

**Μιχαήλ Ε' ο Καλαφάτης (1041-1042).** Πριν γίνει αυτοκράτορας καλαφάτιζε καράβια.

**Κωνσταντίνος Ε' ο Μονομάχος (1024-1055).** Λέγεται ότι κάποιος από τους προγόνους του ήταν μονομάχος.

**Μιχαήλ Ζ' Δούκας (1067-68 και 1071-1078) ο Παραπινάκης.** Επί της βασιλείας του το κράτος πτώχευσε και εκείνος υποτίμησε το νόμισμα, και όχι μόνο αύξησε την τιμή του σιταριού αλλά το πουλούσε και λειψό "παρά ένα πινάκι".

**Ιωάννης Β' Κομνηνός (1118-1143).** Λένε πως ήταν πολύ άσχημος και κοντοστούπης και οι συμπατριώτες του τον ονόμασαν ευφημιστικά **Καλοϊωάννη!** Παρά ταύτα ήταν καλός αυτοκράτορας.

## ΑΠΟ ΤΑ ΒΟΤΑΝΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

### Μελισσόχορτο ή βάλσαμο



#### Η φαρμακευτική δράση του

Το μελισσόχορτο ή μελίσσα είναι γνωστό βότανο που ονομάζεται και βάλσαμο. Ανήκει στην οικογένεια χειλανθίδη, δηλαδή της μέντας. Το φυτό ευδοκιμεί κυρίως στη Μεσόγειο, αλλά σήμερα καλλιεργείται σε όλο τον κόσμο. Τα φύλλα του έχουν μια ήπια μυρωδιά λεμονιού. Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού "γεννά" μικρά λευκά άνθη, γεμάτα νέκταρ, τα οποία προσελκύουν τις μέλισσες. Η μυρωδιά του βοτάνου αυτού οφείλεται στο αιθέριο έλαιο που περιέχει κιτραλή, κιτρονελλάλη, λιναλούλη και γερανιόλη.

Το μελισσόχορτο είναι πολυετές φυτό, αυτοφυές στην Ελλάδα και συγγενεύει με το δυόσμιο. Είναι γνωστό και ως μελισσοβότανο. Ονομάστηκε έτσι από την ιδιαίτερη αγάπη που του έχουν οι μέλισσες, λόγω της υψηλής περιεκτικότητας των άνθεων του σε νέκταρ. Στην αρχαιότητα θεωρούνταν το ελιξίριο της νεότητας και το χρησιμοποιούσαν αλχημιστές και ιερείς για ανάλογα σκευάσματα. Ήταν αφιερωμένο στη θεά Άρτεμι. Οι αρωματικές και φαρμακευτικές του ιδιότητες ήταν γνωστές από την αρχαιότητα, όπως μας πληροφορούν ο Θεόφραστος και ο Διοσκουρίδης, ο οποίος το χρησιμοποιούσε ως φάρμακο για το δάγκωμα του σκορπιού και ως εμμηναγωγό. Οι Ευρωπαίες, κατά το μεσαίωνα, γέμιζαν φυλαχτά με μελισσόχορτο και τα έφεραν πάνω τους ως ερωτικά γούρια.

Οι Καρμελίτες καλόγεροι το χρησιμοποιούσαν από το 1611, για την παρασκευή του αλκοολούχου ποτού "το ύδωρ μελισσόχορτου" (eau de melisse des Carmes).

#### Χρήσεις

Τα λιωμένα φύλλα μπορούν να τριφθούν στο δέρμα, δρώντας ως εντομοαπωθητικό.

Ρόφημα από φύλλα μελισσόχορτου θεωρείται ότι έχει αντισπασμωδική, αντιφλεγμονώδη και αντιοξειδική δράση και δρα ως **τονωτικό** του κυκλοφορικού συστήματος και της καρδιάς. Επίσης έχει δειχθεί ότι έχει **αντιμικροβιακή δράση**, αν και αυτή είναι πολύ πιο ασθενής από ότι άλλων φυτών. Επίσης έχει χρησιμοποιηθεί για να αντιμετωπιστεί η **αϋπνία** και διάφορες πεπτικές διαταραχές. Τέλος έχει δειχθεί ότι βελτιώνει την πνευματική διαύγεια και την **μνήμη** και έχει βοηθήσει σε μικρό αριθμό κλινικών δοκιμών ανθρώπους που πάσχουν από ήπια συμπτώματα της νόσου Αλτσχάιμερ.

"Είναι αποτελεσματικό κατά των δαγκωμάτων από ζώα, βοηθάει στην καλή λειτουργία της καρδιάς και διώχνει μακριά κάθε μελαγχολία και στεναχώρια", έγραφε κατά τους Ελισαβετιανούς χρόνους (1597) ο βοτανολόγος **John Gerard**.

Το μελισσόχορτο έχει επίσης δειχθεί ότι διαθέτει **ηρεμιστική δράση**, καθώς μία έρευνα έδειξε ότι μειώνει το **άγχος**, αν και ο συγγραφέας της είπε ότι χρειάζεται επιπλέον έρευνα. Το μελισσόχορτο επίσης έχει αντιθυρεοειδοτροπική δράση, καθώς είναι ανταγωνιστικός αναστολέας του υποδοχέα της TSH. Με αυτό το τρόπο το μελισσόχορτο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την θεραπεία του σύνδρομο Γρέβις και τον υπερθυρεοειδισμό.

Επιπλέον, είναι πολύ αποτελεσματικό φυτό για την καταπολέμηση των ιών, και ειδικά για την καταπολέμηση του **επιχείλιου έρπητα**.

#### Δράση κατά του έρπητα

Επιστήμονες από το **Πανεπιστήμιο του Maryland** ανακάλυψαν ότι η χρήση του μελισσόχορτου στον επιχείλιο έρπητα είχε αποτελεσματικότητα στην ερυθρότητα της περιοχής, καθώς και στο πρόξιμο μετά από μόλις 2 ημέρες. Η γρήγορη ανακούφιση από τα συμπτώματα με τη βοήθεια του συγκεκριμένου βοτάνου είναι πολύ σημαντική, αν λάβουμε μάλιστα υπόψη μας ότι στην περίπτωση που δεν αντιμετωπιστεί ο έρπητας μπορεί να χρειαστεί περισσότερες από 10 ημέρες για να υποχωρήσει.

#### Μερικές χρήσιμες συμβουλές

Το μελισσόχορτο δεν συνιστάται σε εγκυμονούσες και θηλάζουσες γυναίκες.

Επιπλέον, ενώ θεωρείται ασφαλές γενικότερα, συχνά αλληλεπιδρά με φάρμακα για τη θεραπεία του θυρεοειδούς.-

Από το internet



### "Ποιος πρέπει να είναι ο αρχηγός"

"Ο καλός καπετάνος πρέ

## Γιατί χάθηκαν τ' αγρίμια από το δάσος

Τα έμβια όντα (όσα έχουν ζωή) στον πλανήτη μας αποτελούν μια αλυσίδα. Το ένα δηλαδή εξαρτάται από το άλλο. Έτσι, αν σπάσει ένας κρίκος της αλυσίδας, καταρρέει όλο το σύστημα.

Ας έλθουμε όμως στα δάση μας. Στις αρχές της δεκαετίας του '50, όταν οι κάτοικοι των ορεινών χωριών μας επέστρεψαν στις βάσεις τους, μετά την τρίχρονη περιπέτεια του εκπατρισμού τους, τα δάση και τα λιβάδια είχαν καταληφθεί από κάθε είδους αγρίμια, τριχωτά και πετούμενα. Τους λαγούς τους έπιαναν ακόμα και τα μικρά παιδιά με αυτοσχέδιες παγίδες. Τα πουλιά ήταν σε μεγάλη αφθονία: πέρδικες, τσίχλες, συκοφάγοι κ.ά., από τα οποία σήμερα δεν υπάρχει ούτε δείγμα! Εξήντα χρόνια μετά, στις μέρες μας δηλαδή, όλα εξαφανίστηκαν. Το δάσος ερήμωσε απ' άκρη σ' άκρη. Περπατάς ώρες ολόκληρες και δεν ακούς ψίθυρο, δεν ακούς πουλιού λαλιά, εκτός από το παράφωνο κράξμο της κίσσας, που μοιάζει επικήδειο μοιρολόγι στην άγρια ζωή που χάθηκε.

Έναν αιώνα και κάτι πίσω, στις αρχές του 1900, τα πράγματα ήταν απείρως καλύτερα. Την ιστορία που παραβέτω, μού τη διηγήθηκε η μανιά μου (1875-1971), όταν ήμουν ακόμα παιδί, αλλά καρφώθηκε στη μνήμη μου. Πρωταγωνιστής της ήταν ο πατέρας της, ο Μήτρο Πόλοκος. Ο γερο-Πόλοκος καλλιεργούσε κάθε χρόνο το κτήμα του, που βρίσκεται κάτω από τη βρύση Ιτάμου, με καλαμπόκι, φασόλια, κολοκυθίες και άλλα ζαρζαβατικά. Στην κορφή του κτήματος είχε κάμει μια μεγάλη γούρνα που γέμιζε από το νερό της βρύσης και μ' αυτό πότιζε τις καλλιέργειές του. Κοντά στη βρύση, ο γέροντας είχε κάμει ένα καλυβάκι, "ίσια που χωρούσε ο ίδιος", διηγούνταν η μανιά, και εκεί στεγαζόταν από το Μάη ίσαμε το φθινόπωρο, που μάζευε τη σοδειά.



Παντρεμένη η μανιά, με το πρώτο παιδί της, το Γιάννη, ζαλίκα -γύρω στα 1898-99-, ανέβηκε στον Ίταμο, να δεί το πατέρα της και να του φέρει λίγο φαΐ μαγειρεμένο. Αφού χαιρετήθηκαν και είπαν τα δικά τους, ο γέρος ξεκρέμασε το παλιοντούφεκο και κατέβηκε αργά το αυλάκι στην άκρη του χωραφιού. Δεν πέρασαν λίγα λεπτά και ακούστηκαν δυο απανωτοί πυροβολισμοί. Σε λίγο έφτασε κι ο γέρος κρατώντας από τα αυτιά δυο σκοτωμένους λαγούς, που τους προόριζε για πεσκέτι στην κόρη και στο γαμπρό του. Στην έκπληξη της μανιάς, πώς μέσα σε λίγα λεπτά βρήκε τους λαγούς και τους σκότωσε, ο γέρος αποκρίθηκε, ότι μέρα νύχτα έχει πόλεμο με τα αμέτρητα αγρίμια: λαγούς, ασβούς, κίσσες και άλλα πουλιά που διεκδικούν επίμονα το μερίδιό τους από τις καλλιέργειές του.

Υπάρχουν και άλλες πολλές μαρτυρίες για την αφθονία της άγριας πανίδας παλαιότερα. Πώς όμως φτάσαμε ως εδώ; Πώς φτάσαμε στην ερήμωση του δάσους; Οι λόγοι είναι πολλοί: Κατά την άποψή μου, πρώτος και σημαντικότερος είναι η τρομακτική ελάττωση του ανθρώπινου πληθυσμού στην ύπαιθρο χώρα. Στα ορεινά χωριά μας ο πληθυσμός που απόμεινε είναι γερασμένος και η γη, στο σύνολό της, μένει ακαλλιέργητη. Κατά συνέπεια, τα άγρια ζώα και τα πουλιά που τρέφονταν από τις ανθρώπινες καλλιέργειες αδυνατούν να επιβιώσουν από έλλειψη τροφής. Είναι ο πρώτος κρίκος της τροφικής αλυσίδας που σπάζει. Η συνέχεια είναι αλυσιδωτή. Όταν λείπουν τα φυτοφάγα, εκλείπουν και τα σαρκοφάγα, από έλλειψη τροφής κι εκείνα, και έπειται συνέχεια.

Ωσάν να μην έφτανε αυτό, την καταστροφή της άγριας πανίδας έρχεται να ολοκληρώσει η ανεξέλεγκτη θήρα και ιδιαίτερα η λαθροθηρία. Στην αρχή κάθε κυνηγετικής περιόδου ένα πλήθος κυνηγών κατακλύζει την ύπαιθρο και εκτονώνει το κυνηγετικό μένος του σε ό,τι κινείται και όχι πάντα σ' αυτά. Αψευδείς μάρτυρες οι χιλιοτρυπημένες πινακίδες των δρόμων! Ένας ακόμη παράγοντας επιβαρυντικός για την τύχη των άμιορων θηραμάτων είναι τα σύγχρονα κυνηγετικά όπλα, από τα οποία δεν έχουν πιθανότητα διαφυγής. Ό,τι όμως κι αν καταλογίσουμε στους νόμιμους κυνηγούς, που ασφαλώς δεν αφορούν όλους, η μεγάλη πληγή της θηραματικής πανίδας είναι η λαθροθηρία, η οποία, παρά τα αποσπασματικά μέτρα που λαμβάνει η πολιτεία, δεν κατορθώνει να την εξαλείψει.

Τα εκτροφεία θηραμάτων και οι απαγορεύσεις του κυνηγιού επί ορισμένα χρονικά διαστήματα κατά περιοχές αποδείχτηκε στην πράξη ότι είναι ημίμετρα. Μόνη λύση είναι η απαγόρευση του κυνηγιού επί μεγάλα χρονικά διαστήματα (τουλάχιστον πενταετία) σε καθεμιά από τις μεγάλες περιφέρειες της χώρας εκ περιτροπής (Θεσσαλία, Ήπειρος, Μακεδονία κ.λ.π.), ώστε να διοθεί χρόνος στη άγρια πανίδα να αναπτυχθεί. Θα τολμήσει η Πολιτεία να την εφαρμόσει, υπερβαίνοντας το "πολιτικό κόστος";

Λάμπρος Γριβέλλας

## "Σκοτώνουν τ' άλογα, όταν γεράσουν"

### 'Όχι όμως και τους γονείς'

Όταν τα γεράματα χτυπάνε την πόρτα, οι άνθρωποι γίνονται βάρος στους νεότερους. Έτσι τουλάχιστον πιστεύουν και έτσι το βλέπουν κάποιοι. Ξεχνάνε, όμως, ότι τα γεράματα δεν είναι αρρώστια και κάποια στιγμή όλοι θα φτάσουν εκεί. "Εκεί που είσαι ήμουνα και εδώ που είμαι θα ρθεις!". Σοφή αυτή η παροιμία.

Κανένας δεν αναλογίζεται τα δύσκολα, αυτά που θα 'ρθουν. Κανένας δεν καταλαβαίνει ότι ακόμα και τα πιο φυσιολογικά πράγματα για εμάς και οι φυσικές απλές δραστηριότητες στα γεράματα γίνονται με δυσκολία. Οι άνθρωποι όταν γερνάνε γίνονται σοφοί από την εμπειρία της ζωής. Η ψυχή τους γεμάτη και η καρδιά τους χτυπά πλέον από ανησυχία να δουν και να καμαρώσουν καλά τα παιδιά και τα εγγόνια τους, τη συνέχεια τους. Και, όμως, αυτοί οι άνθρωποι που καρδιοχτυπούν για τις ζωές των παιδιών τους, κάποιες φορές τους γίνονται ανεπιθύμητοι. Και αναρωτιέται κανείς, πόσο αχάριστοι μπορεί να είναι οι άνθρωποι; Δεν τους έχει πει κάποιος ότι η ιστορία επαναλαμβάνεται; Ότι κάποτε και οι ίδιοι, αδύναμοι και γερασμένοι θα κρέμονται από τα δικά τους παιδιά;

Αν κάποτε γεράσεις, αν κάποτε γίνεις ανήμπορος, αν νιώσεις ότι είσαι εσύ το βάρος στους άλλους, σκέψου ότι όλο αυτό είναι η φυσική κατάληξη της ανθρώπινης φύσης! Γι αυτό φρόντισε τώρα που είσαι νέος και υγιής να προσφέρεις στους ηλικιωμένους όσα και ότι μπορείς. Πάντα μας επιστρέφεται ό,τι δίνουμε. Τα μωρά δίνουν χαρά στην οικογένεια όταν γεννιούνται: οι ηλικιωμένοι γιατί να δίνουν λύπη; Μεγάλα μωρά είναι και αυτοί που, πάνω από όλα, έχουν ανάγκη τη στοργή και την αγάπη μας! Έχετε σκεφτεί τι θα μπορούσε να μας πει ένας ηλικιωμένος, αλλά συνήθως δεν το λέει, απλά μας κοιτά και περιμένει να τον νιώσουμε, να καταλάβουμε από μόνο μας; Αν λοιπόν μπορούσαμε να αποκωδικοποιήσουμε τα μελαγχολικά μάτια και τα τρεμάμενα χείλη του θα τον ακούγαμε να μας ψιθυρίζει και να λέει:

-Εάν με βλέπεις γέρο, εάν λερώνομαι, όταν τρώω και δεν μπορώ να ντυθώ, έχε υπομονή. Θυμήσου πόσο καιρό μου πήρε για να σου τα μάθω. Εάν, όταν μιλάω μαζί σου επαναλαμβάνω τα ίδια πράγματα, μη με διακόπτεις, άκουσέ με. Όταν ήσουν μικρός κάθε μέρα σου διάβαζα το ίδιο παραμύθι μέχρι να σε πάρει ο ύπνος. Όταν δε θέλω να πλυνθώ μη με μαλώνεις και μη με κάνεις να αισθάνομαι ντροπή. Θυμήσου, όταν έτρεχα από πίσω σου και έβρισκες δικαιολογίες, όταν δεν ήθελες να πλυνθείς.

Όταν βλέπεις την άγνοιά μου στις νέες τεχνολογίες, δώσε μου χρόνο και μη με κοιτάς ειρωνικά: εγώ είχα όλη την υπομονή να σου μάθω το αλφάβητο. Όταν κάποιες φόρες δεν μπορώ να θυμηθώ ή χάνω τον ειρμό των λέξεων, δώσε μου χρόνο για να θυμηθώ και εάν δεν τα καταφέρων, μην θυμώνεις.

Το πιο σπουδαίο πράγμα δεν είναι εκείνο που λέω, αλλά η ανάγκη που έχω να είμαι μαζί σου και κοντά σου και να με ακούς. Όταν τα πόδια μου είναι κουρασμένα και δεν μου επιτρέπουν να βαδίσω, μη μου συμπεριφέρεσαι, σαν να ήμουν βάρος: έλα κοντά μου με τα δυνατά σου μπράτσα, όπως έκανα εγώ, όταν ήσουν μικρός και έκανες τα πρώτα σου βήματα. Όταν λέω πως θα ήθελα να πεθάνω, μη θυμώνεις: μια μέρα θα καταλάβεις τι είναι αυτό που με σπρώχνει να το πω. Προσπάθησε να καταλάβεις πως στην ηλικία μου δε ζεις: επιβιώνεις. Μια μέρα θα ανακαλύψεις ότι, παρόλα τα λάθη μου, πάντοτε ήθελα το καλύτερο για σένα, για να σου ανοίξω τον δρόμο. Βοήθησε με να περπατήσω, βοήθησε με να τελειώσω τις ημέρες μου με αγάπη και υπομονή. Σ' αγαπώ παιδί μου...



## Μια παλιά φωτογραφία



Βγαλμένη στην εξοχή, πιθανότατα Πρωτομαγιά, γύρω στα 1958-59

Καθήμενοι από δεξιά: Χρήστος Ζαχαρής(Ζαχαριάς), Θανάσης Γριβέλλας, Δημήτριος (Τάκης) Κατσιούλας, άγνωστη ηλικιωμένη (μάλλον η Κατσιούλοχριστανία), Ευθύμιος (Θύμιος) Παπαδημητρίου, Ευφροσύνη Ε. Παπαδημητρίου (καθισμένη στη ρ

# «ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

## Νέα του χωριού

### ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Πώς ψήφισαν οι Ραχουλιώτες

Οι φετινές εκλογές σε τίποτε δεν θύμιζαν αλλοτινές εποχές. Τότε που η πλατεία του χωριού γέμιζε από κόσμο και οι αντιπρόσωποι των κομμάτων και των πολιτευτών τραβούσαν τον κόσμο από το μανίκι για να του ενθυλακώσουν το ψηφοδέλτιο του εκλεκτού τους. Τώρα οι κομματάρχες εξαφανίστηκαν, ο κόσμος λιγοστός και αδιάφορος (τουλάχιστο δημόσια) και οι πολιτικές συζητήσεις ελάχιστες. Ζούμε πια σε άλλη εποχή.

#### ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Α' ΓΥΡΟΣ (18/5)

Συνδυασμός	Ψήφοι	Ποσοστό
ΠΑΠΑΛΟΣ [ΔΥΝΑΤΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑ]	183	58,47%
ΑΛΕΞΑΚΟΣ [Ανεξάρτητη Προοδευτική Συμμαχία Πολιτών]	130	41,53%

#### ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Α' ΓΥΡΟΣ (18/5)

Συνδυασμός	Ψήφοι	Ποσοστό
ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ [ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ]	211	56,12%
ΔΙΩΤΗ [ΔΡΟΜΟΣ ΑΝΑΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ]	48	12,77%
ΤΣΙΑΙΜΙΓΚΑΣ [ΘΕΣΣΑΛΩΝ ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΑ]	36	9,57%
ΗΑΙΟΠΟΥΛΟΣ [ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΥΓΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑ]	32	8,51%
ΜΠΟΥΤΑΣ [ΛΑΪΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ]	28	7,45%
ΧΡΥΣΟΒΕΑΩΝΗ [ΘΕΣΣΑΛΙΑ, Η ΓΗ ΜΑΣ]	9	2,39%
ΝΤΟΥΡΟΣ [ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ]	7	1,86%
ΠΟΥΤΣΙΑΚΑΣ [ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ ΑΝΟΙΧΤΗ]	5	1,33%

Β' ΓΥΡΟΣ (25/5)

Συνδυασμός	Ψήφοι	Ποσοστό
ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ [ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ]	218	74,40%
ΤΣΙΑΙΜΙΓΚΑΣ [ΘΕΣΣΑΛΩΝ ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΑ]	75	25,60%

#### ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ (25/5)

Συνδυασμός	Ψήφοι	Ποσοστό
ΝΑ [ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ]	123	37,27%
ΣΥΡΙΖΑ [ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ]	85	25,76%
ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ [ΛΑΪΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ - ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ]	27	8,18%
ΚΚΕ [ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΣΑΣ]	24	7,27%
ΛΑΟΣ [ΛΑΪΚΟΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ]	11	3,33%
ΕΛΑΙΑ [ΕΛΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΞΗ]	9	2,73%
ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ [ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ]	9	2,73%
ΑΝΕΑ [ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ]	6	1,82%
ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΠ [ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΥΡΩΠΑΙΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ]	6	1,82%
ΟΙΚΟΛ ΠΕΙΡ [ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ ΚΑΙ ΚΟΜΜΑ]	4	1,21%
ΔΗΜΑΡ [ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ]	4	1,21%
Μ-Α ΚΚΕ [ΚΚΕ (μ-λ) - Μ-Λ ΚΚΕ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ]	3	0,91%

#### ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΧΟΥΛΑΣ

Φέτσιος Απόστολος του Αναστασίου: Πρόεδρος, 83 ψήφοι. Ψηφοδέλτιο Παπαλού.

Σιώκος Κων/νος του Θωμά, 81 ψήφοι. Ψηφοδέλτιο Παπαλού.

Κωτσιαρίδης Φώτης του Ευαγγέλου, 36 ψήφοι. Ψηφοδέλτιο Αλεξάκου.



#### ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Ο συγχωριανός μας Λάμπρος Θωμά Τσιούκης εκλέχθηκε Δημοτικός Σύμβουλος με το ψηφοδέλτιο Παπαλού, δεύτερος μεταξύ όλων των υποψηφίων, με ψήφους 1.455.



#### ΤΕΛΙΚΑ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ (Β' ΓΥΡΟΣ)

Αλεξάκος Φώτης, φήφοι 14.751 και ποσοστό 55,37% Εκλέγεται Δήμαρχος Καρδίτσας.

Παπαλός Κων/νος, ψήφοι 11.891 και ποσοστό 44,63%.

ΗΛΙΑΚΟΙ ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΕΣ <b>MALTEZOS</b>	ΘΕΡΜΟΠΟΜΠΟΙ ZANKER Γερμανίας - EHT GROUP ΒΕΗΑ Νορβηγίας	ΛΑΜΠΡΟΣ ΝΤΙΝΟΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ 29 - ΚΑΡΔΙΤΣΑ Τηλ.: 24410-23952 Κιν.: 6977393399
---	---	---

Φαρμακείο Αποστολία Λ. Κατσιούλα
-------------------------------------

Τέρμα Ταυρωπού  
(δίπλα στο Νοσοκομείο) - Καρδίτσα  
Τηλ./fax: 24410 25689 - Κιν. 6949 720517

ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ - ΣΙΔΗΡΟΥ ΘΕΡΜΟΜΟΝΩΤΙΚΑ ΘΩΜΑΣ ΜΠΑΚΑΤΣΙΑΣ ΚΑΛΛΙΘΗΡΟ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ ΤΗΛ.: 24410 81016, 81009 ΚΙΝ.: 6977665475, 6977600717
--

#### ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Το Κέντρο Ιστορικής και Λαογραφικής Έρευνας "ΑΠΟΛΛΩΝ" εξέδωκε το θαυμάσιο αυτό βιβλίο, προϊόν μακράς και επίπονης έρευνας της ερευνήτριας δασκάλας κ. Βασιλικής Κοζιού-Κολοφωτιά, το οποίο ο παραπάνω σύλλογος ευγενώς παραχώρησε στο Μορφωτικό Σύλλογο μας, μέσω του συγχωριανού μας Γιάννη Ν. Γκορτσά.

Ευχαριστούμε τον "ΑΠΟΛΛΩΝΑ" και συγχαίρουμε την κ. Κολοφωτιά για το όμορφο βιβλίο.



#### ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΡΑΧΟΥΛΑΣ

Τη Δευτέρα του Πάσχα, 21-4-2014, σύμφωνα με το καταστατικό του Συλλόγου, διενεργήθηκαν οι προβλεπόμενες αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου. Μη υπάρχουσας απαρτίας, οι αρχαιρεσίες επαναλήφθηκαν την Παρασκευή της Διακαίησίμου, 25-4-2014. Για το νέο Διοικητικό Συμβούλιο εξελέγησαν οι παρακάτω:

1. Γεώργιος Κατσιούλας, Πρόεδρος
2. Αναστάσιος Κατσαρός, Αντιπρόεδρος
3. Ευαγγελία Κωνσταντίνου, Γραμματέας
4. Κων/νος Σιώκος, Ταμίας
5. Ιωάννης Γριβέλλας, Μέλος

Για την εξελεγκτική Επιτροπή εξελέγησαν:

Λάμπρος Γριβέλλας, Βασίλης Καραγιάννης, Κων/νος Θεάκος

#### ΠΑΡΑΔΟΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ Ο ΚΟΜΒΟΣ ΡΑΧΟΥΛΑΣ

Κώστας Αγοραστός: «Βελτιώνουμε την ασφαλή μετακίνηση των Ανθρώπινων Κοινοτήτων»



Πραξιδέμηκε χθες τις δημιουργεί συνθήκες από την Περιφέρεια Θεσσαλίας ο συνθήκης των ανθρώπινων κοινοτήτων στην Ανθετική προθεσμία για την εκτέλεση του έργου οικοδόμησης της Καρδίτσας στις 30/08/2014, με

Μη βιαστείτε να χαρείτε! Πρόκειται για άλλη Ραχούλα!  
Τη Ραχούλα Λάρισας. Άμποτε και στη δική μας...